

1 moguće ranije. Jasno vam je da razgovori među stranama su relevantni za odluke
2 Vijeća, tako da mi smatramo da smo više-manje obavezni da pričekamo rješenje.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Mi to shvaćamo, časni Sude. Vaša
4 posljednja opaska zapravo treba ići na stranu Tužilaštva, jer je na gospodinu
5 Tiegeru sada red, ali mi smo sada -

6 G. HANNIS: [simultani prevod] Ja znam da je gospodin Tieger poslao e-
7 mail poruku, ali ne znam da li je gospodin Stewart to vidio.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Da, vjerojatno gospođa Čmerić to upravo
9 sada čita. Ja sam otišao prije nego što je ta poruka stigla.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako bi gospođa Čmerić mogla raditi dok
11 god mi govorimo, onda bi nju imali na plaći prilično dugo.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Druga stvar je: gospodin Krajišnik je
13 potpisao svoju suglasnost u vezi sa prebacivanjem podataka, tako da čim dobijemo
14 to ovlaštenje -

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Jako mi je drago da je to pitanje
16 razriješeno. Vijeće je stvarno se trsilo da ostvari da se gospodinu Krajišniku
17 omogući *laptop*, tj. da ga može koristiti.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Zahvalni smo, časni Sude. Bilo je velike
2 zbrke, tu su bili uključeni gospodin Petrov, gospodin Krajišnik i ja, ali na
3 kraju smo uspjeli sve to razriješiti i jednostavno smo sjeli i zajedno
4 organizirali stvari.

5 I još jedna sitnica, časni Sude. Juče smo, časni Sude, se suglasili da
6 je ova dodatna svota za prevodioce, 1.000 dolara, zapravo 1.000 eura.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sam rekao dolari, zato što se obično
8 to plaća u dolarima, sli sad mi je drago da čujem da je to 30% više nego što sam
9 mislio.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Ja još uvijek osjećam taj bol negdje
11 duboko unutra, kad sam pomislio da ljude plaćaju u dolarima, ali to je nešto
12 drugo.

13 Ustvari, htio sam dodati ako ima još takvih pitanja koja se tiču našeg
14 zahtjeva za odgodu, mi bismo zamolili Vijeće da se to uradi što je moguće prije.
15 Jer da se gleda na izolirane aspekte finansijske organizacije, a da se ne gleda
16 cjelina, to je pogrešno, možda čak i nepravilno. Dakle, ja znam da Vijeće ne
17 želi baš previše time se baviti na ovim sjednicama, ali dok god se to bude
18 radilo samo ovako postrance, onda... U svakom slučaju, izolirani aspekti sami po
19 sebi stvarno moraju biti zanemareni, osim ako se cijela stvar ne bude
20 istraživala.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite da objasnim otkud ja to znam.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vijeće se nije raspitivalo, niti bi to ikad radilo, a da strane to ne
2 znaju. Istovremeno, mi smo znali da će gospođa Čmerić otići iz tima i Vijeće se
3 zabrinulo kako će se dalje razvijati komunikacija sa gospodinom Krajišnikom.
4 Potpuno smo bili svjesni da postoji taj problem jezika. Naravno, to nije bilo
5 povezano s vašom molbom za odgađanje. Naravno da odlazak gospođe Čmerić igra
6 ulogu u vezi sa odgađanjem, jer to naravno stvara dodatne probleme. Međutim, mi
7 nismo na temelju vašeg podneska se krenuli raspitivati o tome, nego zbog toga
8 što smo se zabrinuli koje su praktične implikacije odlaska gospođe Čmerić.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Mi to u potpunosti razumijemo i nije
10 nikakav problem što Vijeće za to zna, naravno, uz sve potrebne ograde. Na taj
11 način smo, recimo, dobili 40 sati rada prevodioca. To je otprilike 8 dana samo
12 rada u sudnici.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Bilo bi bolje da imate asistenta koji
14 puno radno vrijeme radi na tome.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Mi smo razgovarali o tome, gospođa Loukas
16 i ja, s obzirom da gospođa Hanson govori na engleskom. A imajući na umu da će
17 sljedeći svjedok biti svjedok koji će govoriti na B/H/S-u, onda nije ni tako

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 strašno što nemamo prevodioca, uzevši u obzir, dakle, tog sljedećeg svjedoka.

2 A sad u vezi sa zadnjom točkom, a mislim da će i gospodin Hannis imati
3 nešto za reći. Trebao sam vam predstaviti moju kolegicu, gospođu Catrionu Vine,
4 koja je s nama u ovom trenutku - ona je moja kolegica - jer je ona advokat u
5 Engleskoj i mi bismo voljeli da ona ostane, naravno, stalno. Međutim, ona tu
6 samo privremeno pomaže. I to, moram reći, iz vlastite dobrote, što je zapravo
7 drugi način za reći da to radi bez naknade.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je u redu. Vijeće može samo dodati -
9 šta da dodajemo ako je gospodin Stewart rekao da Vi biste trebali ostati
10 zauvijek.

11 G. HANNIS: [simultani prevod] Samo želim reći da s nama u timu sada
12 gospođa Anna Richterova, koja je ranije radila u timu koji se bavio predmetom
13 *Brđanin*. Kao što znate, Magda Karagiannakis je otišla iz našeg tima i sada je
14 gospođa Richterova došla da preuzme posao nje i još jedne kolegice.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Iako gospodin Hannis nije rekao da želi
16 da Vas zadrži ovdje zauvijek, siguran sam da ste Vi ovdje korisni.

17 G. HANNIS: [simultani prevod] Gospođa Richterova je na plaći; međutim, i
18 ona je tu iz dobrote svog srca.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nećemo to komentirati. Da li ste spremni
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da nastavimo, gospodine Hannis?

2 G. HANNIS: [simultani prevod] Imam još samo dva-tri registratora. Dok
3 svjedok ulazi možda bismo mogli jednostavno podijeliti taj registrator svima,
4 jer iz prethodnog imamo još samo nekoliko dokumenata.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Molim da poslužiteljica uvede
6 svjedokinju.

7 [Svedok je ušao u sudnicu]

8 GĐA SVEDOK: DOROTHEA HANSON [nastavak]

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro, gospođo Hanson.

10 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Dobro jutro.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite da Vas podsjetim, prije nego
12 što nastavite sa iskazom, da Vas još obavezuje ona svečana izjava koju ste dali
13 jučer.

14 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Razumijem.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Hannis.

16 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala. Moj referent je upravo podijelila
17 sada primjerke presretnutih poruka, tj. prevoda kabinama. Kad se vrati, zamoliću
18 je da sada preda ovaj registrator gospođi Hanson.

19 Jučer kada smo prekinuli, mislim da smo bili na tabulatoru 79 u ovom
20 registratoru, a to je *master* tabulator 68.

21 Ispituje g. Hannis: [nastavak]

22 P: Gospođo Hanson, još uvijek smo razgovarali o ratnim povjereništva
23 i prošli smo kroz niz dokumenata koji se tiče imenovanja povjerenika. Mislim da
24 ovaj dokument govori o ukidanju kriznih štabova i stvaranju vojnih

25

26

27

28

29

30

1 povjereništava. Možete li nešto ispričati Vijeću?

2 O: Ovaj dokument smo vidjeli jučer u drugačijem kontekstu. Riječ je o
3 pismu sekretara Izvršnog odbora SDS-a, koje je upućeno predsjednicima kriznim
4 štabova srpskih autonomnih regija. U prvom paragrafu im kaže da su krizni
5 štabovi ukinuti odlukom od 31. maja, a umjesto kriznih štabova, tu stoji u
6 tekstu "ratna povjereništva", kao što mi znamo. Odluka je specificirala da se
7 radi o ratnim predsjednicima /?predsjedništvima/, u idućem paragrafu se govori o
8 ratnim predsjedništvima. Tu govori ljudima da trebaju osnovati ratna
9 predsjedništva po opštinama. Mislim da je tu došlo do zbrke sa terminima. Mi smo
10 to vidjeli i u našem prijevodu. Kao što smo vidjeli, originalna odluka govori o
11 predsjedništvima, a ne o povjereništvima, međutim i on sam, autor, pravi istu
12 grešku.

13 Kao što sam napomenula u svom izvještaju, u mnogo slučajeva vidimo da
14 dolazi do zamjene tih termina, čak i kod ljudi koji bi trebali znati šta je
15 stajalo u konkretnoj odluci.

16 Dakle, što se tiče provedbe odluke Predsjedništva o ratnim
17 predsjedništvima, ovi ljudi koji su do sada bili predsjednici vlada /?ovih
18 autonomnih regija/ i predsjednici regionalni kriznih štabova postaju sada ratni
19 povjerenici.

20 Takođe je značajno da je ovo uputio SDS, a da je dokument upućen
21 vladinim organima, tj. ljudima koji su u sklopu vladine hijerarhije vlasti, što
22 pokazuje da postoje kontakti između predsjedništva direktno i SDS-a i
23 predsjedništva. Dakle, preklapanje funkcija unutar stranke.

24 P: Ne sjećam se da li ste nam jučer rekli, kada smo gledali prvi ovaj
25
26
27
28
29
30

1 dokument, šta ste nam rekli o stranama kojima je ovaj dokument poslan?

2 O: Nisam jučer odgovorila. Kao što sam rekla, svaki od ovih ljudi, dakle
3 Božidar Vučurević, itd., on je bio predsjednik SAO Hercegovine, a mislim da je
4 bio i član Glavnog odbora SDS-a. Milana Kostanića smo ranije vidjeli... Ne, ja se
5 izvinjavam. Ne, to je bio jedan drugi Stanić. On je bio na čelu SDS-a u
6 Vlasenici. A zatim, Milan Novaković koji je bio član Glavnog odbora i
7 predsjednik SDS-a, ne mogu se sad sjetiti točno u kojoj općini.

8 P: Što se tiče sljedećeg tabulatora, 80, rekli ste da je bilo same zbrke
9 zamjene između kriznih štabova i ratnih predsjedništava prije toga. Čak je bila
10 i odluka da se formiraju ratna povjereništva. Da li ste vidjeli nešto što to
11 odražava u dokumentima iz opština?

12 O: Tako sam i došla do zaključka da je bilo zbrke na lokalnoj razini.

13 P: Prije nego što nastavite, dozvolite da kažem da se radi dokumentu
14 koji ima tabulator 80, a *master* tabulator je 126.

15 O: Kada kažem "zbrka", mislim zapravo da, prema onome što sam vidjela,
16 ljudi jednostavno nisu smatrali da postoji neka velika razlika između tih organa
17 i da zbog toga ta terminologija jednostavno nije bila dosljedno sprovedena jer
18 su ljudi smatrali da to i nije bila bitna razlika.

19 Ovaj dokument predstavlja govor, na osnovu onog što je u dokumentu, koji
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je sastavljen za treću obljetnicu osnivanja Srpske opštine Rajlovac.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Hannis, u dokumentu stoji
3 "Govor povodom proglašenja opštine Rajlovac". Ne spominje se treća godišnjica.
4 Tu je također datum iz februara 1992., što ja smatram da ne može biti da je
5 riječ onda o trećoj godišnjici, jer bi to značilo da je opština Rajlovac
6 osnovana 1989. godine. To me, u svakom slučaju, pomalo zbunjuje.

7 G. HANNIS: [simultani prevod] Mi mislimo da je datum iz 1992., iz
8 februara, da je to datum osnivanja, a drugi podaci unutra zapravo pokazuju da se
9 radi o nečem što se dogodilo u februaru 1995. i da je to tekst koji se u
10 retrospektivi bavi 1992. Časni Sude, da bismo obavijestili i Vijeće i gospodina
11 Krajišnika, mi imamo -

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U tekstu piše: "Danas, 23. februara
13 1992." Dakle, to ne izgleda kao da se radi da se gleda unatrag. Dakle, zamoliću
14 od vještaka da nam to razjasni. Ako biste Vi imali neko spontano objašnjenje?

15 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Ja sam pokušala shvatiti sama to pitanje
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kada sam čitala dokument, kako bih razumjela i dokument. Ako pogledamo original
2 u programu *Sanction*, na prvoj stranici - možda nam ona nije do čega lako možemo
3 doći u programu, ali u svakom slučaju - tamo se može vidjeti da je originalno
4 stajalo "Ovoga dana 1992.", a zatim je to prekriženo i napisano "23. februara
5 1992. smo se sastali".

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A šta onda znači "danas"?

7 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Ja bih shvatila to u smislu "na današnji
8 dan".

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Znači, "na datum 23. februara", mislite?
10 Vidim u tekstu riječ "dan", to znam da znači dan. Zamoliću da se to nekako stavi
11 na naš ekran, kako bi to mogli -

12 G. STEWART: [simultani prevod] Možda da ja komentiram. Ja ne mogu pomoći
13 sa B/H/S-om, ali mogu sa engleskim. Čini se, barem, da je došlo do samo neke
14 greške u prevodu, jer je glagolski oblik netačno napravljen u engleskom. Mislim
15 da se tu radi o tome. "Evo sastali smo se", i mislim da se to hoće reći, "upravo
16 se dogodilo", a ne prije tri godine.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda da vidimo šta kažu prevodioci. Da
18 li bi bilo moguće da se na ekrane stavi prva stranica. Ja pretpostavljam da ono
19 što...

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. HANNIS: [simultani prevod] Možda da gospođa Hanson pročita ta tri
2 reda?
3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda ova tri reda na vrhu, ustvari tri
4 riječi na vrhu i onda "gosti". Dakle, molim Vas, pročitajte ove riječi.
5 GĐA SVEDOK: [na B/H/S-u] "Na današnji dan."
6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li nam prevodioci mogu reći šta to
7 znači?
8 PREVODILAC: "Na današnji dan."
9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, mogu li zaključiti da se to može
10 shvatiti kao i da znači "na taj dan" ali 1992., dakle, a ne samo da se radi na
11 današnji dan "danas", tog dana kada se to izgovara?
12 [Pretresno veće i prevodioci se savetuju]
13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li možete pročitati ovo što je rukom
14 napisano?
15 GĐA SVEDOK: "23. februar".
16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pretpostavljam da sada to prevodioci
17 imaju to na ekranu. Dakle, ako izbacimo mogućnost "danas", da li bi se moglo
18 reći da se radi o 23. februaru 1992.?
19 PREVODILAC: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. Znači, prevod nije točan, naime,
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 utoliko što je prekrižen to "danas". Dakle, to je barem razjašnjenje ove prve
2 tri riječi.

3 G. HANNIS: [simultani prevod] Zamoliću gospođu Hanson da razjasni da li
4 još nešto iz dokument objašnjava da je ovo napisano nakon februara 23., jer tu
5 se govori o 1. aprilu 1992.

6 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Da. U sljedećoj rečenici odmah se kaže:
7 "To je bilo vrijeme kad su mnogi smatrali da je to nemoguće." Očito se tu govori
8 o prošlom vremenu, kada govore o tome da je to bilo prije niz godina.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Mi podržavamo prijedlog Vijeća da bi
10 svjedok trebao to razjasniti. Međutim, čini nam se da bi poboljšani prevod ovog
11 dokumenta bio koristan. Ovo je sasvim jasno, na primjer, da se govori o tri
12 godine postojanja Srpske opštine Rajlovac. Međutim, ono što se vidi piše:
13 "Poštovana gospodo," kao da se radi o pismu koje se sastavljalo, mada bi trebalo
14 zapravo pisati "Dame i gospodo", pretpostavljam, iako ko zna koliko je tamo dama
15 bilo. Ali u svakom slučaju, trebalo je biti drugačije prevedeno i taj prijevod
16 dodaje zbrci. Mislim da bi trebalo tražiti da se dokument ponovo prevede.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li ima ičega više spornog u vezi sa
2 ovim konkretnim dokumentom? I, naravno, gledam i u gospodina Krajišnika koji,
3 naravno, može da ga čita u originalu. Ne vidim da -

4 G. STEWART: [simultani prevod] Čini se da je tako.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Žele da nam se obrate prevodioci.

6 [Pretresno veće i prevodioci se savetuju]

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu, onda idemo dalje.

8 G. HANNIS: [simultani prevod] Ukoliko mogu da Vas usmerim sada na
9 konkretan izvod o kome bih hteo da porazgovaramo.

10 P: Mislim da se u engleskoj verziji nalazi na dnu strane 3, treći red
11 drugog pasusa odozdo.

12 O: Ja bih, pre svega, prvo Vam pokazala vrh strane 4, da vam kažem kakva
13 je razlika između ratnih predsedništava i ratnih povereništava.

14 P: A za gospodina Krajišnika, to bi mislim bilo vrh strane 6, ili
15 02269288 na B/H/S verziji.

16 O: Da, jeste. U engleskom prevodu to je ovaj red koji kaže prvo "ratno
17 predsedništvo", zatim "ratni odbor", a trebalo bi i "ratna komisija". A zatim

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 opet: "Odabrana su ratna predsedništva i njihovi zadaci su bili manje-više
2 isti."

3 Drugi iskazi koje sam videla, drugi dokazi su takođe pokazali manje-više
4 istu sklonost da se tretiraju na isti način ovi organi, odnosno da se smatraju
5 istim.

6 P: Hvala Vam.

7 G. HANNIS: [simultani prevod] To je upravo ono što smo hteli neposredno
8 da istaknemo tim konkretnim dokumentom, Vaša visosti, odnosno da pokažemo da
9 postoji stalna zbrka između ratnih predsedništava, ratnih komisija i kriznih
10 štabova.

11 P: Takođe bih hteo da se osvrnem na još jedan izveštaj, drugi izveštaj,
12 gospođu Hanson, partijski izveštaj, gde ste govorili o vezi između partije i
13 kriznih štabova sa vojskom i mislim da imate u Vašem regulatoru neki primer
14 uloga koje su vršili krizni štabovi u kontekstu vojske.

15 O: Ja drukčije idem u mom izveštaju, ali to se dešava u jednom drugom
16 odeljku mog izveštaja. Međutim, kad budemo govorili o vojsci videćemo -

17 P: Pa, mislim da govorim o vezi između partija, vlade i vojske.

18 O: Da, da. Zato što je to jedna različita grupa dokumenata koji se
19 odnose na vojsku.

20 U svakom slučaju, krizni štab, koliko smo mi sagledali, imao je zadatak
21 da koordinira odbranu, tako da je on koordinirao svoje aktivnosti sa vojskom,
22 takođe i sa vladom i sa partijom. On je bio jedno koordinaciono telo koje je
23 obezbeđivalo da sve ove različite snage i resursi u strukturi opštine, da svi
24 oni zajedno rade i da slede politiku SDS-a. Vojska je bila bitan faktor, ali i
25 složeniji faktor od nekih drugih. I htela sam, pre svega, da generalno govorim

26

27

28

29

30

1 o tome kako je krizni štab funkcionisao kao koordinirajuće telo.

2 P: U redu. Ali, dok još uvek imamo taj dokument iz Rajlovca, možda bi
3 mogli da nam date kao primer...

4 O: Da. Već sledeća rečenica posle ove koju sam sada pročitala. Druga
5 rečenica na strani 4 engleskog prevoda kaže: "Svakom od ovih tela bila je
6 preokupacija da se uspostavi što tešnija saradnja sa vojnom komandom, da se
7 učvrste linije odbrane." A na prethodnoj strani, to je stranica 3 u prevodu -

8 P: A na B/H/S-u mislim da je 02269287.

9 O: Jeste, tu su u principu opisali kako funkcioniše krizni štab. I kaže
10 se - znači, to je pretposlednji paragraf stranice 3 engleskog prevoda - "Pored
11 legalno izabrane Skupštine i njenih organa imamo i krizni štab koji je
12 svakodnevno zasedao i rešavao tekuće probleme. Krizni štab je radio na
13 spašavanju imovine, organizaciji Teritorijalne odbrane, preuzimanju vojnih
14 objekata i sve ono što je po oceni kriznog štaba bilo u interesu srpskog naroda.
15 Zaključci su se donosili brzo i munjevito se delovalo."

16 Vaša visosti, s obzirom da sam koristila original i ranije, ja sam za
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svoje sopstvene potrebe koristila nešto različit prevod nego što se nalazi u
2 ovom obliku, ali nema razlike uopšte u kontekstu. Zato sam malo oklevala, tu i
3 tamo.

4 Ovo, u svakom slučaju, pokazuje da je krizni štab radio, da je
5 funkcionisao, da se dnevno sastajao na tome da zaštićuje imovinu, organizuje TO,
6 da se brine o svemu što je po mišljenju kriznoga štaba bilo u interesu srpskoga
7 naroda. I to je dobar opis, po meni, onoga što je radio krizni štab.

8 P: Da se vratimo na osnovne premise koje se odnose na krizni štab. Deo
9 njihovih zadataka je bio takođe da rade u okviru opštine tokom rata, odnosno
10 neposredne pretnje ratom, kada je bila u nemogućnosti da se sastane skupština
11 opštine?

12 O: Tačno. Osnovni princip, kako smo videli iz ovih instrukcija od 26.
13 aprila 1992. i kasnijih odluka i uputstava, kada se nije mogla sastati opštinska
14 skupština krizni štab je trebalo da preuzme ulogu, odnosno da zameni opštinsku
15 skupštinu kao opštinska vlast, najviša vlast u opštini.

16 P: I kasnije u svom izlaganju, da li ćete nam dati neki konkretnih
17 primera?

18 O: Da. I hoću da predočim Sudu tri konkretne studije slučaja, odnosno
19 tri konkretne opštine, da pokažem kako se ovo odvijalo u praksi. Mislim, ako
20 pogledamo jedan niz ovih dokumenata o kriznim štabovima, da je to upravo način
21 na koji ćemo pokazati na koji način su oni radili i funkcionisali.

22 P: A to kako su krizni štabovi zamenjivali opštinske vlasti, odnosno
23 opštinsku skupštinu u ovim vremenima, mislim da se nalazi u sledećem dokumentu,
24 tabulator 81, *master* tabulator broj 145.

25 O: Jeste. To je odluka Kriznog štaba Srpske opštine Bratunac broj
26
27
28
29
30

1 01-I-92, datuma nema. Ali pokazuje ono nešto što je tipično, kao što ćemo
2 videti, za krizne štabove. U tački 2: "Organi Skupštine i Izvršni odbor
3 Skupštine će prestati da rade i njihove nadležnosti će privremeno preuzeti
4 Krizni štab." I u članu 5: "Sve odluke, nalozi i zaključci i drugi dokumenti u
5 oblasti opštine doneće se od strane Kriznog štaba Srpske opštine Bratunac." Što
6 samo pokazuje koja su ovlašćenja ovi krizni štabovi imali, uzeli za sebe, na
7 osnovu toga što su zamenjivali skupštinu opštine.

8 P: Zahvaljujem se.

9 G. HANNIS: [simultani prevod] Vaša visosti, to je poslednji tabulator u
10 registratoru broj 2. Idemo sada na registrator broj 3.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Dajte da ga ja nađem. Gospodine
12 Hannis, možda biste mogli da obratite pažnju na činjenicu da registrator broj 80
13 ima različit naslov nego što je onaj koji je dat u fusnoti 46, jer u fusnoti 46
14 pojavljuje se treća obljetnica, a ne pojavljuje se na tabulatoru 80.

15 G. HANNIS: [simultani prevod] Zahvaljujem, časni Sude, pogledaćemo to.
16 Ako možemo sada da pređemo na registrator broj 3, da se dâ gospodi Hanson, i
17 ukoliko biste mogli da nađete prvi tabulator, časni Sude, u tom registratoru.
18 Znači, tabulator broj 82, broj *master* tabulatora 136.

19 P: Da li i ovo ukazuje na ulogu koju je igrao krizni štab, gospođu
20 Hanson?

21 O: Da. Na prvoj strani -

22 P: Znači, pri dnu strane, poslednji paragraf?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da. 02265800, a na prvoj strani engleskog prevoda. To je obaveštenje
2 Izvršnog odbora Skupštine opštine Ilijaš od 21. decembra 1992. godine koje
3 opisuje stanje u Ilijašu, kaže:

4 "Početkom jula mjeseca prestao je da funkcioniše Krizni štab opštine,
5 odnosno Ratno predsedništvo opštine, a sa radom su otpočeli Izvršni odbor ratnog
6 povereništvo opštine i opštinski organi uprave. Opštinska ratna komisija je veza
7 između organa vlasti i komande srpske armije." To, opet, pokazuje kontinuitet
8 između kriznog štaba i ratnog predsedništva i ratne komisije. Ratne komisije su
9 ustvari veza između opštinskih komisija i ratne komande.

10 P: Ima li još nečeg u tom dokumentu?

11 O: Mislim da je to bilo sve što sam nameravala reći.

12 P: Onda idemo na prezentacioni tabulator 83. Časni Sude, broj *master*
13 tabulatora 141 iz opštine Sanski Most.

14 O: Ovo su zaključci Kriznog štaba Sanskog Mosta od 30. maja 1992.
15 godine. Ukoliko pogledate kakav je sastav Kriznog štaba, to apsolutno odgovara
16 onim uputstvima koja su izdata i, štaviše, nameri da Krizni štab bude
17 koordinirajući organ za koordiniranje različitih političkih, vojnih i drugih
18 snaga. Vidimo da je komandant 6. krajiške brigade član Kriznog štaba - to je
19 broj 10 - Branko Basara; broj 6 i 7, šef policijske stanice, komandant TO-a; i
20 broj 4, predsednik Kluba poslanika SDS-a, odnosno opštinske skupštine SDS-a. A

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 takođe je zanimljivo ovde i opis broja 2, odnosno Vlado Vrkeš koji je zamenik
2 predsednika Kriznog štaba, koji je "zadužen za političke probleme i sprovođenje
3 ideje srpskog demokratskog rukovodstva na nivou republičkog regiona i opštine."
4 Prema tome, tu vidimo kako je to sve objedinjeno, kako se sve sliva, partija,
5 vojska i vlada u jedno telo.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mogu li da pitam jedno dodatno pitanje?
7 Odjednom vidimo ovde i Nedeljko Raduša, ime koja nam baš nije poznato, nije
8 poznato Veću. Da li ćete pogledati prevod i pogledati da li je to ispravno i šta
9 kaže original?

10 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Trebalo bi.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

12 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] U originalu kaže "Raduša".

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pošto je ovo ime već figuriralo u ovoj
14 sudnici, stoga bi trebalo da bude pravilan prevod. Idemo dalje.

15 G. HANNIS: [simultani prevod] Da, Vaša visosti, mislim da je dokument
16 već ovde predočen prilikom izlaganja jednog drugog dokaznog materijala ovde u
17 sudnici i mi smo pitanje te greške već istakli i tada. Zahvaljujem.

18 P: Kažete u Vašem izveštaju kako su radili Krizni štabovi u celom
19 sistemu Republike Srpske, ne samo kako su oni na sebe gledali, nego kako je na
20 njih gledano sa najvišeg nivoa. Odnosno, gledano je kao na sastavne elemente
21 celog tog sistema.

22 U tabulatoru 84 mislim da imate konkretan primer toga. To je *master*
23 tabulator broj 468. To je, dakle, zasedanje Nacionalne skupštine novembra 1994.
24 godine. Možete da nam kažete šta ste hteli da kažete s ovim što ste ovde posebno
25 istakli, odnosno osvetlili u tekstu.

26

27

28

29

30

1 O: Da. To je na dnu strane 347 u prevodu, strana 02153546 u originalu.
2 Mi smo ovo već ranije gledali, jer se u tome govori o uputstvu A i uputstvu B, i
3 ovde Karadžić podseća poslanike.

4 Kaže: "Molim vas, pa sjetite se kako smo radili pre rata. Narod nije bio
5 bez vlasti jer tamo je bio Krizni štab." /kako je prevedeno/

6 Znači, to sam ovde ponovila samo da istaknem činjenicu da je i
7 rukovodstvo bosanskih Srba gledalo na krizne štabove kao na vlast u njihovoj
8 opštini.

9 Idemo zatim na 85.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Molim Vas, samo jednu primedbu. Ne mislim
11 da je to problem, ali kada je gospodin Hannis uveo ovo pitanje - strana 18, čini
12 mi se, red 22 - kad ste rekli: "Dalje govorite u svom izveštaju o tome kako su
13 radili krizni štabovi" - itd., itd. - "gledano sa najvišeg nivoa, kao integralni
14 delovi sistema."

15 Shvatam da gospodin Hannis pokušava da identifikuje taj konkretan aspekt
16 elaborata svedoka o kome sada govorimo, ali mi bismo ipak pitali, ako je moguće
17 i ako nije baš neprikladno i nezgodno, da kada se uključi jedan takav uvodni
18 paragraf gospodin Hannis konkretno kaže o kojim paragrafima u izveštaju govori.
19 Vidim da klima glavom, znači da tu nema nekog posebnog problema.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. HANNIS: [simultani prevod] Dobro. To smo potpuno primili k znanju i
2 konstatovali.

3 Ja bih ukazao na to, Vaša visosti da imamo primerke njezinog izveštaja i
4 da smo mogli da ih podelimo i da ih obeležimo kao dokazni materijal, odnosno da
5 bismo mogli da to uradimo u bilo koje vreme kada to bude zgodno za Sekretarijat.

6 P: Još jedno pitanje, jedan drugi primer u vezi paragrafa 41, ovo što
7 smo upravo govorili, tabulator 85. Ovo je presretnuti telefonski razgovor.

8 O: Da, između generala Ratka Mladića i Fikreta Abdića, 21. aprila 1992.
9 godine. To je jedan jako kratak paragraf koji ukazuje na to da je rukovodstvo
10 gledalo na krizne štabove kao na deo državnog sistema.

11 G. HANNIS: [simultani prevod] I, časni Sude, ovo je duži presretnuti
12 razgovor, ali ćemo samo malo ga pustiti. Na engleskom to je strana 7, treći
13 govornik odozdo je Ratko Mladić.

14 P: Je li to ovo, gospođo Hanson?

15 O: Da, to je.

16 G. HANNIS: [simultani prevod] A na B/H/S-u, za gospodina Krajišnika,
17 mislim da je to na strani 03422-0328 /u engleskom transkriptu: "0322-0328"/,
18 negde na sredini strane.

19 [Sluša se presretnuti razgovor]

20 "Ratko MLADIĆ: Pa razgovarajte sa njima. Vi nazovite Vladu Srpske
21 Republike Bosne i Hercegovina, pa to sa njima rešavajte. Krizni štab, ovi i ta
22 udruženja su pod njihovom kontrolom."

23 GĐA SVEDOK:[simultani prevod] Kao što sam rekla, Mladić kaže da su
24
25
26
27
28
29
30

1 krizni štabovi, barem on vidi da su krizni štabovi pod kontrolom vlade.

2 G. HANNIS: [simultani prevod]

3 P: A to je bio razgovor od 2. maja 1992. godine?

4 O: Da.

5 P: Da li nam možete u principu reći o čemu su uopšte razgovarali tada
6 gospodin Ratko Mladić i njegov sagovornik?

7 O: Mislim da su govorili o povlačenju snaga JNA, onoga što će ostati kad
8 se one povuku, a i šta će one poneti sa sobom.

9 P: Sad bih hteo da pređem na jednu drugu temu koja se odnosi na krizne
10 štabove, odnosno njihovo primanje naredbi od viših nivoa vlade. Tabulator 85,
11 master tabulator broj 165. Možete li nam reći Vi šta je to i šta biste istakli
12 posebno?

13 O: Htela bih da istaknem dokazni materijal koji pokazuje da su krizni
14 štabovi bili segmenti državnog sistema, odnosno delovi državnog sistema. Samom
15 činjenicom da su državni organi izdavali naredbe kriznim štabovima, kako kriznim
16 štabovima kao kategoriji uopšte, tako i pojedinačnim kriznim štabovima.

17 I imamo ovu odluku koja je odluka Predsedništva, koju je potpisao
18 Karadžić kao predsednik Predsedništva, od 2. juna 1992. godine. Odluka o
19 vraćanju onih koji su napustili teritoriju Srpske Republike BiH. Pardon,
20 izvinjavam se. Izvinjavam se, povratak onih koji su se vratili na teritoriju
21 Srpske Republike Bosne i Hercegovine.

22 Aha, dobro. I u jednom i drugom... u članu 1 vidimo da su ljudi koji
23 napustili Srpsku Republiku, da im se nalaže da se vrate i da se prijave kriznom
24 štabu. Ukoliko ne mogu da se vrate na svoja mesta boravišta, onda najbližem
25 kriznom štabu.

26 U članu 3 kaže: "Opštinski krizni štabovi odlučuju o daljem angažovanju
27
28
29
30

1 ljudi koji su se vratili."

2 U članu 4 kaže se: "Oni ljudi koji ne mogu da objasne ili opravdaju
3 nemogućnost svog povratka kriznom štabu opštine nemaju pravo na državljanstvo i
4 svi ti ljudi će izgubiti imovinu koja će se koristiti privremeno za potrebe
5 Srpske Republike. Krizni štab će se pobrinuti o i raspolagati tom imovinom."

6 Znači, Predsedništvo jasno zadužuje opštinske krizne štabove kao vladinu
7 kategoriju važnim zadacima, odnosno donošenjem odluka o tome kako će se
8 raspolagati imovinom ljudi koji se ne vrate i da odluče - takođe je to sasvim
9 jasno rečeno u članu 4 - o njihovom pravu na državljanstvo. To jest, tih ljudi
10 koji se ne vrate.

11 P: Da pređemo sada na tabulator broj 87 u registratoru 170, odnosno
12 /?master/ tab broj 170.

13 O: Ovo je naredba premijera Srpske Republike od 20. maja 1992. godine. U
14 preambuli kaže da je 21. maja održana ta sednica. To je takođe naredba vlade
15 koja zadužuje krizne štabove kao kategoriju. Ako pogledate broj 3, kaže:

16 "Treba da se uputi svim kriznim štabovima opštine Srpske Republike Bosne
17 i Hercegovine. Ovu naredbu krizni štabovi opština dužni su dostaviti nadležnim
18 organima," itd.

19 Znači ovde se, opet, gleda na krizne štabove kao na kategoriju koje
20 zadužuje zaduženjima vlada i ukazuje se na prenos, kako to dalje ide na
21 opštinske organe.

22 P: Vidim na engleskom - što se tiče prevoda samo bi nešto hteo da kažem
23 - Branko Ćerić, a kako bi trebalo da bude u originalu?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Đerić.

2 G. HANNIS: [simultani prevod] Ukoliko se slaže Odbrana, može da bude
3 Đerić, možda ne moramo da revidiramo prevod.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Da, i mi smo se pitali kako je to u
5 originalu na B/H/S-u, odnosno kako će da izađe u zapisniku sudskom. Ali, slažemo
6 se u svakom slučaju.

7 G. HANNIS: [simultani prevod] Zahvaljujem.

8 Imate li pitanja, bilo kakvih, časni Sude, pre nego što pređem na
9 sledeće pitanje?

10 P: Vi ste naveli da pored svih ovih naloga kriznim štabovima, kao grupi,
11 da li ste videli konkretne naloge konkretnim kriznim štabovima?

12 O: Da, jesam -

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ja imam nešto, gospodine Hannis,
14 imam pitanje.

15 U ovom dokumentu koji objašnjava uticaj centralnih organa vlasti na
16 krizne štabove, dokument u tabulatoru 86, vidimo u dokumentu koji je datiran 2.
17 juni da on sadrži jedno uputstvo, u smislu da oni koji su privremeno napustili
18 teritoriju Srpske Republike su obavezni da se vrate u svoja mesta boravišta što
19 je pre moguće, do 20. maja najkasnije, što nije lako ispuniti. Da li postoji
20 ikakvo tumačenje, odnosno objašnjenje toga? Vidim da je to objavljeno u

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 *Službenom glasniku* od 8. juna, a Vi znate da krivični pravnici smatraju
2 retrospektivne aktivnosti veoma osetljivim pitanjem.

3 Pa ako možete to da mi objasnite?

4 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Ja bih mogla da ponudim jedno
5 objašnjenje, jedno moguće objašnjenje. Ja nisam videla dokument koji bi to u
6 potpunosti objasnio, ali ako vidite preambulu, kaže: "Vršioći dužnosti
7 predsednika republike", a potpisano je "za Karadžića, kao predsednika
8 Predsedništva". Moguće je da je postojala jedna ranija odluka u maju, u vreme
9 kad su imali funkcionišuće predsedništvo /?predsednike/, odnosno nekog u ime
10 predsedništva, vršilaca dužnosti predsedništva. I onda, kada je odluka
11 objavljena u *Službenom glasniku*, do tog vremena su već imali Predsedništvo i
12 Karadžić je bio predsednik Predsedništva. Moguće je da je postojala jedna ranija
13 odluka koju ja nisam videla, tada je onda bila objavljena u *Službenom glasniku*.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moguće da bi se onda pominjala i ranija
15 odluka koja ne znači da je ta obaveza zahtevana od tog konkretnog trenutka?

16 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Ja -

17 G. HANNIS: [simultani prevod]

18 P: I zbog nekih od tih obaveza mi i dalje nastavljamo -

19 O: U svakom slučaju, to je bila jedna tekuća, odnosno stalna obaveza.

20 Videćemo da su krizni štabovi apsolutno postupali po ovoj odluci kasnije.

21 P: A u kom periodu su vršioći dužnosti predsedništva /?predsednika/ bili
22 otprilike u republici na toj funkciji?

23 O: Ne mogu to da Vam odgovorim. Nisam se na to usredsredila.

24 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da je to informacija o

25

26

27

28

29

30

1 kojoj je govorio gospodin Treanor.

2 P: Možemo li preći na tabulator 87? Mislim da smo već o njemu
3 razgovarali.

4 O: 87.

5 P: Ne, na tabulator 88, znači *master* tabulator 180... 127. Možete li mi
6 reći šta je to?

7 O: Pa, to povezujem sa tabulatorom 87. Kao što se sećate, 87 je bio ovaj
8 nalog predsednika, odnosno naredba premijera u vezi mobilizacije i zaduživanje
9 kriznih štabova da treba da postupaju po toj naredbi. A tabulator 88 su
10 zaključci Kriznog štaba Sanski Most od 21. maja 1992., kojima se postupa u vezi
11 sa proklamacijom predsednika Predsedništva Karadžića u vezi sa mobilizacijom
12 snaga i opreme. Znači, to ukazuje na to da su te naredbe, kao i one o
13 mobilizaciji, apsolutno primljene i sprovedene na opštinskom nivou. To je ta
14 veza.

15 P: Imam pitanje u vezi sa tabulatorom 88. Dokument Kriznog štaba iz
16 Sanskog Mosta ukazuje da oni i nalažu tu mobilizaciju na osnovi proklamacije
17 predsednika Karadžića.

18 O: Da. Da li su dobili odluku direktno od Karadžića ili im je preneti od
19 strane Đerića, s obzirom da je Đerićeva naredba bila sa svoje strane zasnovana
20 na odluci predsednika o opštoj mobilizaciji snaga i sredstava. Nije jasno iz
21 ovog dokumenta kako je tačno ovaj krizni štab dobio ovu naredbu. Ali znamo od
22 Đerića da su kriznim štabovima upućene te naredbe i da su ih oni sproveli. Da ih
23 je Đerić njima poslao i da su ih oni sproveli.

24 P: Sad bih nešto konkretno rekao o nekim dokumentima u vezi sa kriznim
25 štabovima. Tabulator 89 u registratoru, *master* tabulator 157. Šta je to?

26

27

28

29

30

1 O: Ovo je pismo sekretara Vlade Srpske Republike Kriznom štabu Ilijaš od
2 15. maja 1992. godine, gde se traži da obezbede prolaz grupe zatvorenika koji
3 putuju sa Pala u Visoko. Vidimo da tu Vlada vrši koordinaciju između kriznih
4 štabova po pitanju transporta zatvorenika. I to se onda s tim u vezi obraća
5 konkretno pojedinačnom kriznom štabu.

6 P: Tabulator broj 90 u registratoru, što bi bilo u *master* tabulatoru 158
7 u dokaznom materijalu.

8 O: To je izveštaj o aktivnosti Kriznog štaba opštine Novo Sarajevo
9 predsedniku Predsedništva. To ćemo pogledati malo kasnije u različitom
10 kontekstu. Ali to krizni štab izveštava predsednika, šalje izveštaj predsedniku.

11 A u tom kontekstu inače ovih naredbi, htela bih da pogledamo jednu
12 kasniju stranicu.

13 P: Broj? Pod tačkom 8?

14 O: Da. Tačka 8, strana 3 engleskog prevoda. Strana 00855161 u originalu,
15 koja pokazuje da su primili naredbe od Predsedništva i koje su im dale sva
16 ovlašćenja koja bi se mogla očekivati. Znači, kaže:

17 "Krizni štab je razmatrao nacrt vaše odluke o formiranju ratnih
18 predsedništava u srpskim opštinama na sednici od 05.06. 1992. godine i doneo je
19 zaključke da nema potrebe za ratnim predsedništvom ovde."

20 Na sljedećoj stranici se objašnjava zbog čega nije potrebno ratno
21 predsjedništvo - dakle, na sredini sljedeće stranice, u prevodu stranica 4:

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 "Tražimo od vas da razmotrite tu stvar i da nam date hitna uputstva i
2 naredbe. Naš je prijedlog da se ratna predsjedništva osnuju u opštinama koje su
3 pod potpunom okupacijom, gde je nemoguće djelovati na bilo koji drugi način."

4 Dakle, u tom kontekstu želim samo reći da krizni štabovi - na osnovu
5 ovog dokumenta se vidi - primaju odluke Predsjedništva, reagiraju na njih, traže
6 dodatna naređenje i uputstva od Predsjedništva.

7 P: Sljedeće je u regulatoru tabulator 91.

8 G. HANNIS: [simultani prevod] Oprostite.

9 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Ja se izvinjavam. Međutim, htio bih
10 da se vratimo malo nazad na dokument pod tabulatorom 89, gdje se govori o
11 Kriznom štabu iz Ilijaša. Ja se izvinjavam što se vraćam ovako unatrag.

12 U ovom dokumentu, u posljednjoj rečenici možemo pročitati: "...opština
13 Ilijaš."

14 Htio bih sada pitati svjedoka šta zapravo ona misli. Jer, koliko sam ja
15 shvatio, ovi dokumenti su zaplijenjeni na licu mjesta. Poduzete su mjere da se
16 uništi ovaj dokument. Da li je to nešto što ste našli u ovim dokumentima ili
17 niste? Da li ima drugih dokumenata sa ovakvim prijedlogom? Posljednja rečenica,
18 tamo stoji da se traži da ovo odobrenje bude uništeno onog trenutka kada
19 zatvorenici budu otišli sa teritorija opštine Ilijaš.

20 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Ja nisam vidjela nikakva druga iskustva u
21 vezi s ovim dokumentom. Ali, taj dokument je pronađen u arhivu Vlade, dakle se

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 vjerojatno radi o kopiji dokumenta koji je bio poslan Kriznom štabu Ilijaša. To
2 nije pronađeno u Ilijašu, nego u arhivima Vlade, što možda objašnjava zbog čega
3 on nije uništen.

4 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dakle, ova vrsta uputstva nije se
5 mogla pronaći u drugim dokumentima?

6 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Ja nisam vidjela ništa sa tom
7 formulacijom.

8 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Zahvaljujem.

9 G. HANNIS: [simultani prevod] Zahvaljujem časnom Sudu.

10 P: Gospođo Hanson, mislim da smo se taman spremali da počnemo
11 razgovarati o tabulatoru 91, to je u *masteru* broj 403.

12 O: Da. Radi se o zaključcima Kriznog štaba Sokolac od 20. aprila 1992.
13 godine. Skrećem Vašu pažnju na broj 4 na prvoj stranici i originalu i u
14 prijevodu, gdje se govori da nadležni organi moraju izvršiti naredbu
15 Ministarstva odbrane Srpske Republike, a zatim se dalje kaže:

16 "Predsjednik Kriznog štaba i komandant štaba Teritorijalne odbrane će se
17 sastati sa ministrom odbrane u vezi sa čuvanjem opreme na teritoriji Sokoca."

18 Dakle, ja ne mogu reći o kojoj se konkretno naredbi radi, ali se očito
19 radi /?o tome/ da su dobili naredbu od Ministarstva odbrane i sada upućuju
20 općinske organe da je provedu, žele se sastati sa ministrom kako bi dalje o tome
21 razgovarali. Dakle, vidimo naredbe, provedba, kontakti.

22 G. HANNIS: [simultani prevod] Samo da postavim jedno pitanje povezano sa
23 pitanjem sudca Hanoteaua, koje je povezano sa nečim prije nego što smo govorili

24

25

26

27

28

29

30

1 o ovome. Dakle, ona naredba gdje se govori o premještanju zatvorenika sa Pala.
2 Časni Sude, sudija Orije i sudija Canivell će se sjetiti da smo imali jednog
3 svjedoka koji je govorio baš o kretanju, tj. premještanju zarobljenika u to
4 vrijeme. Dakle, ako vas to zanima, ja mogu vas uputiti na reference gdje se to
5 može povezati.

6 P: Gospođo Hanson, sada bih želio da pređemo na paragraf 41 Vašeg
7 izvještaja, gdje se govori o kriznim štabovima koji su djelovali... Izvinjavam se.

8 Želim da govorimo o primjerima toga kako krizni štabovi možda nisu nužno
9 primali samo naređenja, nego da su dobivali podršku sa viših razina vlasti. Da
10 li ste pronašli primjere toga?

11 O: Da. Našla sam više primjera toga da je Vlada materijalno podržavala
12 krizne štabove.

13 P: Molim Vas da sada pogledate tabulator 92, *master tab* 173.

14 O: Ovo je zapisnik sastanka Vlade Republike Srpske od 18. maja 1992.
15 godine. Ako pogledamo sada potkraj točke 1 - na stranici 2 u prevodu to možemo
16 pronaći, pri kraju, radi se o dokumentu 01245319 u originalu - imamo tu niz od
17 četiri brojke. Pod brojem 4, Ministarstvo finansija da omogući 30 privremenih
18 pozajmica kriznim štabovima. Dakle, Vlada je Ministarstvu financija naredila da
19 se odrede pozajmice za krizne štabove, a zatim pod 2 na istoj stranici, prema
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dnu stranice: "Zaključeno je da se pruži pomoć Kriznim štabovima Novo Sarajevo i
2 Hadžići, a da se visina pomoći odredi prema situaciji u ovim opštinama."

3 P: A pod tabom 93, a u masteru je to 174, što je to?

4 O: Riječ je o sljedećoj sjednici, od 21. maja, a to je zapisnik
5 sjednice. Na sličan način se tu govori o pomoći. Pod točkom 4... Pokušavam to
6 pronaći.

7 P: Kako biste mogli uputiti i ostale.

8 O: To je na stranici 3 prijevoda, četvrta stavka u tom spisku. A u
9 originalu -

10 P: To je na dnu.

11 O: Ja to ne vidim, ne vidim ERN broj. ERN broj 01245323. Dakle, na dnu
12 te stranice se govori o zahtjevu Ministarstva za dodjelu sredstava za nabavku
13 uniformi. Zatim, za Krizne štabove Stari Grad, Novo Sarajevo (pozajmica), Centar
14 Sarajevo, Rajlovac, zaduže je ministar za finansije da pripremi prijedlog.
15 Dakle, ponovo ministar financija dobiva zadatak da se pobrine i razmotri nešto
16 vezano za financiranje kriznih štabova.

17 P: 94, 57 /u engleskom transkriptu: "357"/. Šta nam to pokazuje?

18 O: Ovo je pregled prihoda i troškova Srpske opštine Ilijaš za period od
19 11. maja do 30. juna 1992. godine. U prvom dijelu, pod "Prihodi", vidimo da je
20 najveći dio prihoda opštine - 13 miliona dinara, od ukupno 16.740.000 - došlo od
21 Vlade Srpske Republike; 11.05., po nalogu broj 18, 3 miliona, a 22. maja 1992.,

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 po nalogu broj 60, 10 miliona.

2 Da bismo Vijeću dali neku predstavu o tome kolika je to svota, s obzirom
3 da je to ipak bilo vrijeme inflacije, 16 miliona prema zvaničnoj kursnoj listi
4 za 1. jun, kada sam gledao 1. jun 1992., naravno, radi se otprilike o 50.000
5 američkih dolara. Dakle, tih 13 miliona koje su dobili od Vlade, to je 40.000
6 dolara. Dakle, otprilike 80% budžeta je došlo od Vlade, da imate predstavu o
7 tome o kojoj se svoti zapravo radi.

8 P: Da pređem na tabulator 95, *master* 176.

9 O: Riječ je zahtjevu da se izda oružje i municija, koji je potpisao
10 ministar za privredu. Nije jasno kome je direktno upućen, međutim datum je 24.
11 maj 1992., a ministar daje ovo uputstvo da se Kriznom štabu Grbavica, prema
12 njihovom zahtjevu, izdaju sljedeće stvari - tu se vidi da se radi o
13 puškomitraljezima, municiji, itd.

14 P: Sada smo na broju 96, 178.

15 O: Zahtjev predsjednika vlade u preduzeću "Boksit", "Na ruke Rajka
16 Dukića, 24.maja 1992.", gdje se od preduzeća "Boksit" traži da dostavi gorivo za
17 potrebe Kriznog štaba Pale. Dakle, to pokazuje da je Vlada davala finansijsku,
18 ali i pomoć u naoružanju i gorivu pojedinim kriznim štabovima.

19 P: Htio bih da pređemo na nešto drugo -

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imam ja jedno pitanje.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vidim u tabulatoru 95 da se tu radi o ministru privrede koji je taj koji
2 obezbjeđuje naoružanje.

3 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Moglo bi se raditi i o industriji. Ta
4 riječ "privreda" pokriva i industriju i ekonomski aspekt.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda bi nam prevodioci mogli pomoći. Vi
6 to morate pročitati.

7 GĐA SVEDOK: [na B/H/S-u] "Ministarstvo za privredu".

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U svakom slučaju, ne radi se o
9 Ministarstvu obrane.

10 GĐA SVEDOK [simultani prevod] Ni u kom slučaju. Jedino što to "privreda"
11 može se shvatiti kao industrijska proizvodnja.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, pod tim okolnostima, da li to
13 znači da bi ministarstvo koje je bilo zaduženo za proizvodnju naoružanja bilo to
14 koje određuje kome se -

15 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Tu se ne vidi kome se ovo upućuje, tako
16 da mi ne znamo kome je upućeno ovo pismo, ko je zapravo to poslao kriznom štabu.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodin Vitković, ko je to bio? Da li
18 znate?

19 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Ne, ne znam.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda, molim Vas, nastavite.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala.

2 P: Želim da pregledamo sada paragraf 42 Vašeg izvještaja, gdje Vi
3 govorite o primjerima o tome kako su krizni štabovi prihvaćali autoritet onih
4 viših instanci na temelju čijih naloga su djelovali. Dakle, sada smo 97, 185.

5 O: Riječ je o biltenu Ratnog predsjedništva Kotor Varoši od 24. jula. Na
6 taj način je Ratno predsjedništvo opisivalo svoj rad i obavijestilo opštinu.
7 Dakle, u ovom dijelu "Preseljeje stanovništva" - strana 6 u prevodu, to je
8 strana 00416475 originala - se opisuje odlazak Muslimana i Hrvata. U trećem
9 paragrafu od vrha stoji:

10 "Takođe, Ratno predsjedništvo i drugi odgovarajući organi, imajući puno
11 razumijevanje za ove nevoljnike, a u skladu sa pozitivnim aktima Srpske
12 Republike Bosne i Hercegovine, regije i opštine, organizovano je pristupilo
13 preseljavanju stanovništva."

14 Taj sam pasus odabrala zato što pokazuje da je krizni štab, ili u ovom
15 slučaju ratno predsjedništvo, smatralo da su djelovali u skladu sa zakonima i
16 propisima republike. To ćemo ponovo vidjeti kada se budemo bavili različitim
17 primjerima. U raznim odlukama, većim i manjim, uvijek citiraju zakone i propise
18 i sebe smatraju onima koji djeluju u skladu s tim.

19 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Oprostite što Vas prekidam. U vezi
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sa ovim biltenom Ratnog predsjedništva, da li biste nam mogli razjasniti da li
2 su ti bilteni postojali kod svakog ratnog predsjedništva? Da li su ih radili
3 krizni štabovi? Koliko su često bili slani, itd.? Hvala Vam.

4 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Ja nisam vidjela takav bilten u svakoj
5 općini. Kao što smo jučer primijetili, mi imamo nekoliko službenih opštinskih
6 glasnika; međutim, ovo je nešto drugo. Ovo nije službeni glasnik, ovo je više
7 informativni bilten. I ja sam ovako nešto vidjela samo u općini Kotor Varoš. Ne
8 mogu reći da toga nije bilo drugdje, međutim ta vrsta biltena - dakle, ne
9 službenog glasnika - to nisam vidjela nigdje drugdje. Mislim da imamo osam
10 primjeraka, tj. osam brojeva toga.

11 G. HANNIS: [simultani prevod] Mislim da smo imali *Informator*, jedan
12 dokument. Tu se takođe, zapravo, opisivalo šta se dogodilo. Takođe imamo
13 izvještaj Ratnog predsjedništva u Brčkom, koji je više predstavljao neku vrstu
14 sažetka.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite da postavim još jedno pitanje,
16 a u vezi sa stranicom 6 tabulatora 97.

17 Vi ste pokazali da su oni djelovali u skladu sa postojećim zakonima i
18 propisima Srpske Republike. Ono što mene zanima je da li iz toga dobro shvaćam
19 formulaciju, naime, u vezi s tim šta je urađeno u skladu s tim zakonima i
20 propisima.

21 Jer oni počinju govoriti o tome da su mnogi Muslimani i Hrvati,
22 osjećajući neizvjesnost za sebe i svoje porodice, izlaz iz situacije našli u
23 preseljenju. A kasnije se govori o preseljavanju stanovništva organizovano.

24
25
26
27
28
29
30

1 Preseljavanje znači mnogo stvari, vraćanje ljudi na mjesto odakle su došli, ali
2 i obrnuto. Da li mogu shvatiti iz ovog što tu slijedi da je ovo nešto što je
3 urađeno u skladu sa željama koje su izrazile te grupe? Dakle, da li je zapravo
4 aktivnost o kojoj je riječ bila pratnja koja je pružena da ih se izvede sa
5 teritorije? Jer vidim sljedeća tri reda: "Tri konvoja su uspješno sprovela te
6 ljude do sada."

7 Dakle, da li se tu misli, pod tom aktivnošću koja je u skladu sa
8 zakonom, da se pod pratnjom Muslimani i Hrvati izvedu sa teritorije, kao što tu
9 stoji u dokumentu, "u skladu sa njihovim željama, jer se tamo nisu osjećali
10 potpuno sigurni"?

11 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Da, ja sam htjela spomenuti baš ovu
12 rečenicu o konvojima, ali ste to i sami primijetili. Dakle, tu se opisuje proces
13 organiziranja konvoja Muslimana i Hrvata i izvođenja tih ljudi preko granice. U
14 dokumentu se samo tvrdi da je to bilo u skladu sa njihovim željama.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

16 Možete nastaviti.

17 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

18 P: Mislim da smo se spremali da pogledamo broj 98, *master* 187.

19 O: Da. Riječ je o prijedlogu Ratnog predsjedništva Bosanske Krupe
20 komandi 1. podgrmečke brigade. Datum je 25.05.1992. Ratno predsjedništvo

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 predlaže da vojska izvrši pripreme za čišćenje lijeve obale Une, uključujući u
2 tu akciju i dio desne obale Une. U toku pripreme i čišćenja lijeve obale Une,
3 uništiti što više stambenih i drugih objekata, uključujući urušavanje tunela i
4 paljenje šume.

5 Ono što ja smatram značajnim pod "Razlozi" je stavka 1: "Političko
6 opredeljenje da granica" - u originalu je malo nejasno - "da granica srpske
7 opštine Autonomne regije Banja Luka, Srpske Republike Bosne i Hercegovine, i
8 srpske države budu na rijeci Uni, do Bosanske Otoke." Tehnološka zbrka. Ispada
9 da sve dolazi do granica, i opština i ARK i država. Dakle, s obzirom da se radi
10 o tim granicama, kao što je odlučeno - časno Vijeće će se možda sjetiti, a i
11 kasnije ćemo se baviti sjednicom od 12. maja - na Skupštini je bilo utvrđeno šta
12 su granice.

13 Dakle, ovo sam spomenula zato što Ratno predsjedništvo ovdje djeluje na
14 temelju političke odluke i traži od vojske da poduzme akcije, a na temelju te
15 političke odluke.

16 P: A to je 25. maja, otprilike 13 dana nakon sjednice 12. maja, kada su
17 postavljeni strateški ciljevi da rijeka Una bude granica. Da li je to tačno?

18 O: Da, tako je. Rijeka je određena kao granica tom prilikom.

19 P: Imamo još nekoliko minuta da sada pređemo na točku 43 Vašeg
20 izvještaja. Dakle, osim što su priznavali centralnu vlast od viših tijela,

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 krizni štabovi takođe su izvještavali te više organe?

2 O: Da. Izvještavanje je značajna indikacija komunikacije između
3 opštinske i republičke razine, ali i hijerarhije.

4 Dakle, sljedeći tabulator - ili možda Vi da to kažete?

5 P: Tabulator 99, master 193.

6 O: Riječ je o zapisniku sa sjednice Savjeta nacionalne bezbjednosti i
7 Vlade Srpske Republike od 20.04.1992. Ako tu pogledate broj 9:

8 "Izvještaji o djelovanju kriznih štabova i opštinskih organa vlade su
9 usvojeni."

10 Broj 10:

11 "Prijedlozi o primjeni prethodnih izvještaja kriznih štabova su
12 usvojeni."

13 Dakle, Savjet nacionalne bezbjednosti i Vlada, znači, dobivaju
14 izvještaje o djelovanju kriznih štabova, barem od 28. aprila.

15 P: Samo da se sada pozovem na tabulator 45, o kojem smo govorili jučer,
16 gdje bio jedan teleks iz Kriznog štaba iz Bijeljine. Da li se toga sjećate?

17 O: Da. Iz Bijeljine, Krizni štab, 1. aprila šalje Glavnom odboru SDS-a.

18 P: Je li to jedan od najranijih primjera?

19 O: Imamo primjere izvještavanja preko Skupštine u tom periodu. Međutim,
20 Bijeljina je mjesto gdje je najranije izbio sukob. Dakle, ovi izvještaji od dana

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 preuzimanja Bijeljine. Dakle, Krizni štab izvještava Glavni odbor SDS-a toga
2 dana.

3 P: Da pređemo na tabulator 100, *master* 158.

4 O: Ovo je dokument koji smo vidjeli ranije, za koji sam rekla da ću o
5 njemu govoriti u drugačijem kontekstu. Ja nisam htjela previše puniti ove
6 registratore, ali neki dokumenti se koriste za različite svrhe. Dakle, u svakom
7 slučaju se radi o izvještaju o aktivnosti Kriznog štaba Novog Sarajeva
8 Predsjedništvu, sa datumom 5. juni. Ja sam ovdje zabilježila, na strani 3
9 prijevoda, to je 00845160, da je jedna od aktivnosti o kojoj Krizni štab
10 izvještava Predsjedništvo bio postupak prema Muslimanima i Hrvatima. Tu sada
11 stoji:

12 "Javno, mi nastupamo vrlo korektno. Tajno, putem policije, ljudi koji su
13 vojnički djelovali prema nama idu uobičajenim političkim postupkom."

14 P: Kome je ovaj izvještaj bio upućen?

15 O: Na posljednjoj stranici, to je strana 5 prijevoda, se navodi da su
16 primjerci bili poslani Radovanu Karadžiću i Ostojiću, Veliboru Ostojiću, koji je
17 bio ministar za informiranje Srpske Republike.

18 P: Da li ste vidjeli neke dokaze koji pokazuju da je ovaj izvještaj
19 doista i primljen na višoj razini? Dozvolite da Vam predočim tabulator 101,
20 *master* 191.

21 O: Da. Čini se da je ovaj izvještaj primljen i da se o njemu razgovaralo
22 na razini Vlade. Radi se sada o zapisniku sa sjednice Vlade od 7. juna 1992. I

23
24
25
26
27
28
29
30

1 po dnevnom redu, točka 6: "Izvještaj Kriznog štaba Novo Sarajevo". A ako
2 pogledamo dalje u taj zapisnik - ja se izvinjavam - vidjet ćete među prisutnima
3 da je naveden i Velibor Ostojić. A što se tiče tačke pod 6: "Vlada je primila na
4 znanje izvještaj Kriznog štaba Novo Sarajevo." Dakle, čini se da je primljen i
5 potvrđen primitak /?izvještaja/ Kriznog štaba od strane Vlade.

6 G. HANNIS: [simultani prevod] Mislím da bi ovo bio dobar trenutak da
7 napravimo pauzu.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda da ja možda postavim jedno ili dva
9 pitanja svjedoku. Dakle, vidim da se Vi tu sad bavite materijalom koji u
10 određenoj mjeri spominjete u fusnoti 63 Vašeg izvještaja. Ne znam da li ga
11 imate?

12 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Ne, nemam ga.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim da svjedokinji damo njezin
14 izvještaj.

15 Molim Vas da pogledate paragraf 43. To je na stranici 18 na engleskom.
16 Tamo stoji:

17 "Krizni štabovi su podnosili izvještaje centralnim državnim organima
18 Republike Srpske, uključujući i Predsjedništvo, Skupštinu i različita
19 ministarstva."

20 Onda se tu navodi fusnota 63. No, kada pogledam tu fusnotu 63, ja ne
21 vidim potvrdu da su krizni štabovi izvještavali Skupštinu. Možete li nam reći
22 gdje se to može pronaći u toj fusnoti?

23 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Ovo iz Novog Sarajeva ne pokazuje možda
24 da su oni bili odgovorni, nego da namjera, naime, formiranja kriznog štaba, i da

25

26

27

28

29

30

1 je to učinila Skupština srpskog naroda /kako je prevedeno/. Dakle, Skupština je
2 ta koja treba i raspravljati o radu.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali, to je nešto drugo. Vi ste točno to
4 rekli, ali ne da je i njihova dužnost da izvještavaju organ koji je osnovao te
5 krizne štabove. Mada, u pravu ste, krizni štabovi su izvještavali centralne
6 državne organe. Vi dajete osam primjera takvog /?izvještavanja/. Međutim, ne
7 vidim gdje su ti izvještaji.

8 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Kao što je rečeno, a bavićemo se time,
9 članovi kriznog štaba su izvještavali Skupštinu o tome šta se događalo u
10 njihovim opštinama. Dakle, nisu krizni štabovi, kao organi, nego članovi kriznih
11 štabova su obavještavali Skupštinu o onom što se zbiva.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi tu razlikujete, dakle, krizne štabove
13 i članove kriznih štabova. Da li Vi također razlikujete i Skupštinu i članove
14 Skupštine u tom smislu? Jer ja vidim u fusnoti 63 - a to je ono što me
15 zbunjivalo, iako ja to nisam vidio u originalnom dokumentu - zadnja stavka su
16 Živinice, gdje se kaže da je krizni štab poslao apel i Krajišniku i Karadžiću.

17 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Da, ovdje se govori da je njemu to
18 upućeno kao predsjedniku Skupštine.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, to je bilo upućeno na
20 predsjednika Skupštine; nije se radilo o izvještaju Skupštini, nego predsjedniku
21 Skupštine.

22 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Tako je.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, ako mogu zaključiti onda iz ovog
2 da osim jednog primjera se ne mogu pronaći primjerci izvještaja Skupštini u
3 fusnoti 63?

4 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Vidi se da se razgovaralo na Skupštini,
5 ali -

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda ne u toj fusnoti. Znači, naći ćemo
7 na drugim mjestima, ali ne u fusnoti 63. Hvala.

8 U redu. Sada ćemo poći na pauzu do 11.00h.

9 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

10 ... Početak pauze u 10.30h

11 ... Sednica nastavljena u 11.10h

12 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite svi, molim. Izvolite
13 sestii.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Hannis, izvolite.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Ja bih samo hteo da kažem dve stvari. To
16 sam već rekao gospodinu Hannisu vrlo kratko. Jedna je pozitivna, ali druga nije
17 baš toliko pozitivna.

18 Ona koja je pozitivna je da smo vrlo blizu dogovora. Odnosno, gospodin
19 Tieger i ja skoro da smo se dogovorili. Pogledao sam sad korespondenciju preko
20 kompjutera i *e-mail* i, uz par primedbi, manje-više sam siguran da ćemo to tokom
21 sledeće pauze rešiti. Ako je to malo previše optimistično - mislim da nije -
22 moći ćemo to da uradimo tokom pauze i onda ćemo vama preneti, časni Sude. U
23 principu smo se saglasili. To je samo da stavimo stvari u odgovarajući redosled.

24

25

26

27

28

29

30

1 Što se tiče druge stvari, to je ovo: nisam u stanju - a upravo sam
2 informisan - nisam u stanju da gospodinu Krajišniku -

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite mi, gospodine, da Vas
4 prekinem. Ja sam obavješten o ovome što Vi hoćete da pokrenete. To je praktična
5 stvar koja ne mora da se raspravlja u sudnici. To se odnosi na Vašu sposobnost
6 da date registratore gospodinu Krajišniku, tako da on može da se konsultuje,
7 odnosno da ih pregleda u pritvorskoj jedinici.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, to ima implikacije po sama
9 suštinska pitanja. Ja ništa ne radim neprikladno, odnosno ne obelodanjujem ništa
10 neprikladno u ovoj sudnici.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nije u tome pitanje.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Ne znam kakve to ima veze sa ikakvim
13 bezbednosnim konsideracijama.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, hoću da Vam kažem da ćemo mi
15 pokušati da nađemo rešenje tokom sledeće pauze. Ja sam Vam na raspolaganja da
16 Vam pomognem u tom pogledu i već sam Vam dao određene smernice, u smislu da
17 postoji veoma striktan set pravila u odnosu na različite involvirane strane,
18 uključujući i holandsku policiju koja je zadužena za transport od ove zgrade do
19 pritvorske jedinice. Znači, tu su uključene u razne druge službe, kao što je
20 OLAD i pritvorske jedinica. Svi oni imaju svoje odgovornosti, svoja zaduženja i
21 ja se stvarno slažem da treba da nađemo najefikasniji način da se gospodinu
22 Krajišniku omogući da ima uvid u dokumente, ali ne bih o tome razgovarao u
23 sudnici.

24 G. STEWART: [simultani prevod] Vaša visosti, zahvalan sam Vam na ponudi
25 za pomoć u ovom pogledu. Jedino što hoću da kažem, to je još dalje opterećenje

26

27

28

29

30

1 tima Odbrane u smislu novca i u smislu vremena, to što moramo da rešavamo i ovaj
2 problem, i nadam se da to shvatate. I ono što mi kažemo, odnosno tvrdimo, to je
3 trošenje vremena i novca, da se odlaže rešenje ove konkretne teškoće. Pa, ako
4 nam s tim možete pomoći, Vaša visosti, videćemo koliko ćemo se poboljšati.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Videćemo šta možemo da uradimo.

6 Pre nego što Vam pružim priliku da nastavite, gospodine Hannis, sudija
7 Hanoteau bi hteo da postavi pitanje svedoku u vezi sa jednim od prethodnih
8 dokumenata.

9 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Molim Vas da se malo vratite. Nadam
10 se da niko neće imati ništa protiv. To je tabulator 98.

11 Gospođo svedok, shvatam da ste nam skrenuli pažnju na činjenicu da su
12 ova ratna predsedništva ili ratni komiteti imali ovlašćenja - koliko sam ja
13 shvatio - nad vojnim komandantima. Malo sam iznenađen da vidim u ovom dokumentu
14 reč "predlog" jer, kako ja shvatam tu reč, to je predlog ili sugestija. A kada
15 imate hijerarhijske odnose, onda bi se pre reklo da bi to trebalo da bude
16 instrukcija, uputstvo, naredba, nalog, komanda komandantu 1. brigade. Možete li
17 mi dati objašnjenje? To je veoma važno. Hvala Vam, gospođo.

18 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] To je veoma bitno pitanje, pitanje
19 komandnih ovlašćenja kriznih štabova i ratnih predsedništava. Kao što ćemo
20 videti, ja sam posvetila u nizu mojih dokumenata odgovarajuću pažnju i veoma
21 mnogo pažnje upravo ovom pitanju, jer ne postoji jedan jednostavan odgovor. Neki
22 krizni štabovi jesu izdavali naređenja vojnim jedinicama u svojim opštinama.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Drugi su više gledali ograničeno na svoju funkciju kao koordinirajućeg organa,
2 odnosno funkciju koordinacije i podrške. Tako da imamo jedan određen opseg,
3 jednu lepezu stanja, odnosno mogućnosti da krizni štabovi izdaju ovakva
4 naređenja, odnosno naloge. Tako da ćemo to videti prema već tim konkretnim
5 dokumentima. Biće nalozi, biće naređenja, biće preporuke, biće jednostavno
6 obezbeđivanja trupa i logističke podrške. A u ovom slučaju ovo jeste jedna
7 preporuka brigadi koja ukazuje na to da ovo ratno predsedništvo jednostavno nema
8 komandno ovlašćenje ovoj brigadi.

9 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodo.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Hannis.

11 G. HANNIS: [simultani prevod] Zahvaljujem, časni Sude.

12 Tokom pauze, razgovarao sam sa jednim od prevodilaca koji mi je rekao da
13 bi možda bilo od pomoći njima, pošto mislim da i ja i svedok strašno brzo
14 govorimo ponekada, kada ona čita sa dokumenta, ako možemo da stavimo na ELMO taj
15 dokument, odnosno na grafoskop, tako da ćemo mi imati u programu *Sanction* to na
16 B/H/S-U, a ovo će njima strašno pomoći da prate postupak.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Neka svako, onda, sebi odabere
18 ono što mu treba time što će pritisnuti odgovarajuće dugme.

19 G. HANNIS: [simultani prevod] Da.

20 [Tužilaštvo se savetuje]

21 G. HANNIS: [simultani prevod]

22 P: Znači, gospodo Hanson, mogu li da Vas zamolim, na primer, sledeći
23 dokument - koji je jedan izvod - da ga stavite na grafoskop da bi mogli

24

25

26

27

28

29

30

1 prevodioci da prate?

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Znači, B/H/S je na dugmetu na kojem piše
3 "Computer Evidence". A svima kojima treba engleski tekst će na onome dugmetu da
4 ga nađu na kom piše "Video".

5 G. HANNIS: [simultani prevod] Zahvaljujem.

6 P: Gospođo Hanson, da pređemo na jedno od poslednjih pitanja koje smo
7 radili pre pauze. To je izveštavanje od strane kriznog štaba Skupštini. Niste
8 imali primer jednog pisanog izveštaja tog tipa od kriznog štaba Skupštini, već
9 ste imali primer članova Skupštine koji su takođe bili članovi kriznog štaba i
10 koji su podnosili usmene izveštaje.

11 O: Da. Imamo odabran broj u sledećem delu.

12 P: Onda da pređemo na tabulator 102. To je *master* tabulator 456 od 12.
13 maja, znači zasedanje skupštine od 12. maja 1992. godine. Možete da nađete taj
14 izvod o kojem hoćete da govorite, a naravno stavićemo, kako smo se dogovorili,
15 engleski na grafoskop. Molim Vas, recite nam ko govori.

16 O: Upravo gledam sad taj odeljak. To je na strani 16, govornik je doktor
17 Beli, a to je Milenko Vujinović, predsednik SDS-a Brčko i član Glavnog odbora i
18 Kriznog štaba Brčko. On ovde izveštava o situaciji u Brčkom. Četiri reda odozdo
19 kaže: "Za definitivno čišćenje područja treba još mnogo snaga."

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Samo da Vam kažem da to "čišćenje" se prevodi na različite načine, kao
2 "čišćenje", "sanacija". Međutim ovde stoji ta reč "čišćenje definitivno".

3 [na B/H/S-u] "Definitivno čišćenje".

4 [simultani prevod] Kasnije u svom istupanju na sledećoj stranici,
5 stranici 17, bilo je zanimljivo da je u sredini njegovog paragrafa on
6 konstatovao da postoji samo 20% Srba u Brčkom i ustvari implicira da je teško da
7 se svi oni mobilišu i da je jako teško uključiti Srbe u ovaj poduhvat, odnosno u
8 osvajanje. I takođe konstatuje da je i u drugim, susednim opštinama bilo jako
9 teško mobilisati ljudstvo. Na ovom zasedanju bilo je i drugih raznih govornika,
10 više drugih istupanja.

11 Samo da pogledam ovaj B/H/S tekst, da vidim koji je odeljak sledeći.
12 Sada imamo Trifka Radića.

13 P: Mislim da govori na vrhu strane 19, da je njegovo izlaganje.

14 O: Da. Vrh strane 19. Trifko Radić je član Kriznog štaba iz opštine
15 Ilijaš i on kaže da su u Ilijašu svesni o ratu, da su to saznali i da su se
16 organizovali koliko su umeli, znali i mogli. Kaže da neće da govori o
17 naoružanju.

18 Izvinjavam se, malo me zbunjuje između sad ovog osvetljenog B/H/S teksta
19 i ovog drugog, malo sam zbunjena.

20 Kaže u sledećem pasusu... Izvinite samo malo, samo da ovladam
21 tehnologijom.

22 U sledećem paragrafu kaže da su komunikacije sve prekinute i da nekada
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ne znaju šta da rade. "Da li da uništavamo sve ustaše i neprijatelje oko nas ili
2 da prekinemo." Zatim kaže "treba da zacrtamo ciljeve i zadatke, da vidimo šta je
3 naše da ga zaposednemo."

4 Zatim, na sledećoj strani - malo mi je teško ustvari da radim na ovaj
5 način - na dnu stranice 19 kaže: "Skupština nam kaže da se neprijatelju mora
6 dati izlaz iz Sarajeva," ali on kaže da "mogu kroz Ilijaš da prođu samo mrtvi."

7 A na sledećoj stranici, koja je u prevodu broj 20, gornji paragraf, tu
8 opisuje pripreme, krađu stvari, namirnica, uključujući i gorivo. "Mi smo
9 prekinuli veze, prekinuli komunikaciju, minirali prugu i nema više dolaska u
10 Sarajevo. Minirali smo i auto-put."

11 Znači, izveštava Skupštinu o pripremanama.

12 P: Da Vas pitam jedno pitanje. Komentar koji ste pročitali, mislim da
13 ste to citirali: "Kroz Ilijaš mogu da prođu samo mrtvi." Šta je to bilo?

14 O: To znači put izlaska iz Sarajeva. Da neće dozvoliti bilo kom
15 Muslimanu da izađe iz Sarajeva preko opštine Ilijaš.

16 P: I ako mogu da Vas vratim na jednu stvar koju ste već istakli. U
17 prethodno osvetljenom delu, kada ste rekli da je presečena komunikacija, itd. Da
18 li vidite to?

19 O: Da. O tome sam i htela malo kasnije da govorim.

20 P: U redu.

21 O: Da.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Onda ćemo kasnije o tome. I još jedan govornik o kome smo isto tako
2 ranije čuli.

3 O: Jeste, to je gospodin Vještica koji ima jedno opsežno istupanje.

4 G. HANNIS: [simultani prevod] To je, Vaša visosti, strana 24 engleskog
5 prevoda.

6 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Da li bi bilo moguće da mi se dâ drugi
7 primerak? Dosta mi je teško da se snađem ovde.

8 G. HANNIS: [simultani prevod]

9 P: Naravno, možete moj da uzmete. Evo, izvolite.

10 O: S obzirom da je ovo veoma dugačak govor, teško je snaći se. Dobro,
11 ovo je Miroslav Vještica iz Bosanske Krupe, član Kriznog štaba iz Bosanske
12 Krupe, koji kaže Skupštini šta su uradili. Moram i ja da vidim.

13 Na sredini strane kaže: "Što smo uradili u Srpskoj opštini Bosanska
14 Krupa? Moram da podsetim prisutne, u Srpskoj opštini Bosanska Krupa ima samo 24%
15 Srba, nas ima 14.500, a Muslimana ima 47.000."

16 A kasnije u tom istom paragrafu kaže: "Godinu i po dana pripremamo se za
17 rat u Krupi. Kako se to desilo da su dve trećine grada zauzete za dva dana
18 operacije? Hvala bogu, došli smo do naših granica, jer smo ih tako i zamislili i
19 nacrtali. Dobro znate, narodni poslanici, da smo rekli da je naša granica desna
20 obala reke Une i da mora biti desna obala reke Une granica."

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Takođe govori o vojnim pripremama za operacije: "Minirali smo desnu
2 obalu, minirali smo gvozdeni most. Mi smo drveni digli u vis, a sad planiramo
3 Bosansku Otoku. Akobogda, u roku od dva do tri dana miniraćemo most u Bosanskoj
4 Otoci."

5 Takođe kaže, dalje u istom pasusu: "Nema više Muslimana u Srpskoj
6 opštini Bosanska Krupa. Sve enklave koje su bile, mi smo ih evakuirali, tako da
7 ih neće biti dok traju ratna dejstva. Hoće li se imati gde vratiti? Mislim da
8 neće, s obzirom na to da nas je predsednik obradovao da je granica desna obala
9 Une."

10 Na sledećoj stranici takođe kaže, obaveštava Skupštinu o nekim drugim
11 opštinama. Treći paragraf na stranici 25 kaže da je bio u Bosanskom Novom juče.
12 "Bosanski Novi je blokiran, dat je ultimatum i rok je da Muslimani predaju
13 oružje." I isto kaže da se dešava u Sanskom Mostu: "Mislim da će i tamo biti
14 uskoro razoružani Muslimani."

15 U ovom kontekstu, takođe me se posebno dojmio komentar Vještice na
16 jednom kasnijem zasedanju Skupštine, 17. septembra.

17 P: Mislim da to imamo u sledećem tabulatoru 103, master 405.

18 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Kako ne bismo imali zakašnjenje, ja
19 bih se i dalje držao 102, stranice 19, drugog paragrafa. Deseti red, čini mi se.
20 To je paragraf koji ste već pročitali, gospođo: "Da li treba da uništimo sve
21 ustaše i neprijatelje oko nas ili treba da prekinemo?" Da li vidite to? Zato
22 pitam, kao što je predsednik rekao: "Dajte da zacrtamo naše dužnosti i zadatke."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Šta to znači? Šta znači ova formulacija, ovaj deo rečenice "kako je
2 predsednik rekao," šta to podrazumeva? Jer ja nisam pročitao ceo tekst i hteo
3 bih da znam na šta se to odnosi, "kao što je predsednik rekao", molim Vas.

4 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Gledam u original da vidim koji je
5 konkretan termin, odnosno izraz... Pokušavam da vidim to u originalu.

6 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Izvolite.

7 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Da li mogu da vidim 7727 na ekranu, molim
8 Vas? Biće mi mnogo lakše.

9 [na B/H/S-u] Predsednik.

10 [simultani prevod] Predsednik, predsednik. Htela sam samo da proverim da
11 nije ono "predsedavajući Skupštine". Mislim da se to odnosi na istupanje
12 Karadžića upravo na ovoj sednici, na ovom zasedanju Skupštine.

13 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Zahvaljujem, gospodo.

14 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala.

15 P: Sada ćemo da govorimo o jednom izvodu sa zasedanja od 17. decembra
16 1992. To je registrator 103, *master tab* broj 405.

17 O: U odnosu na Vješticu, govoreći o uklanjanju Muslimana iz Krupe,
18 konstatujete da kaže na vrhu strane 72 - a to je decembra 1992. - "Krupa je
19 novoformirana opština sa 13.760 Srba i mi smo se jako pripremali tokom godine
20 dana pre rata, kada je bilo 47.000 Muslimana tamo. I posao smo završili."

21 P: Zahvaljujem. Idemo sada sledeći tabulator 104, *master tab* 392. To je
22 izvod iz zapisnika 17. zasedanja iz jula 1992. godine. Znači, 17. zasedanje.

23 O: Da. Ubacila sam taj *tab* sa decembarskog zasedanja jednostavno kako
24 bih to dovela u vezu sa napomenama, odnosno istupanjem Vještice, ali bilo je i
25 drugih koji su dati na zasedanje od 12. maja o kojima sam takođe imala nameru da
26 govorim.

27

28

29

30

1 P: Imam ja jedan drugi tabulator, 105.
2 O: U redu, izvinjavam se.
3 P: Od Radića.
4 O: Dobro, izvinjavam se. Znači, 104. Ako mogu da vidim na samom ekranu o
5 kome se radi. Aha, Prstojević. Dobro. To je 02149561, to je strana 65 prijevoda.
6 Riječ je o nečemu što govori Nedeljko Prstojević. On je u to vrijeme bio
7 predsjednik Kriznog štaba Ilidže. On kaže: "Kad su Srbi u Sarajevu digli ustanak
8 i kad su uzeli određene teritorije pod svoju kontrolu, u tome momentu nije bilo
9 Vlade ili se bar nije znalo gdje je. Čak štaviše, u prvim danima nismo znali da
10 li je i gospodin Karadžić živ. Kada smo saznali da je živ i kad je sišao među
11 nas na Ilidžu i ohrabrio nas, Srbi iz Sarajeva su na tim prostorima zadržali
12 kontrolu, čak su i zauzeli kontrolu i na nekim teritorijama gdje su Muslimani
13 bili u većini, a Srbi su ih istjerali odatle."

14 Dakle, predsjednik Kriznog štaba izvještava da su Muslimani bili
15 istjerani iz mjesta gdje su bili u većini. Iako on spominje taj prekid veza, on
16 kaže da je to bilo samo nekoliko dana i da je Karadžić onda došao u posjet
17 Ilidži.

18 P: Da se pozabavimo sada tabulatorom pod brojem 105 /u engleskom
19 transkriptu i: "master tab 465"/. To je od 12. maja sjednica Skupštine.

20 O: Malo je zbunjujuće. Nadam se da ovo ne smeta Vijeću. Riječ je o
21 govoru Trifka Radića, koji počinje na stranici 48. Trifko Radić je, kao što sam
22 rekla, vidjeli smo da je izvještavao o tome kako je bilo ukradenog goriva. On
23 objašnjava stvari nakon što mu je postavljeno pitanje o tome. Zatim, objašnjava

24
25
26
27
28
29
30

1 ratna dejstva i tu kaže:

2 "Mi ratujemo, mi smo u okruženju. Nas napadaju svaku večer i mi nemamo
3 drugog rješenja, nego da tučemo i da rušimo gradove. Mi smo Visoko srušili jednu
4 trećinu. Možda će večeras i druga trećina biti."

5 Dakle, on Vijeću /?Skupštini/ opisuje uništenje gradova.

6 P: Da sada se vratimo na sjednicu Skupštine iz jula. Riječ je o 17.
7 sjednici, to je tabulator 106, u ovom registratoru *master* broj je 392. Mislim da
8 želite pogledati.

9 O: To je govor Rajka Dukića. To je na stranici 70 u prevodu. To je duži
10 govor, ja ću ga sažimati. Možda će to biti teško pratiti na grafoskopu. On se tu
11 žali da ima previše Muslimana, a da Muslimani imaju prevelike ovlasti ili da su
12 premoćni u Bijeljini. To je na dnu stranice 71. Zatim govori o tome da su neki
13 Muslimani bili imenovani u Bijeljini. I onda pita:

14 "Zbog čega smo protjerali sve muslimanske suce iz Vlasenice, Bratunca i
15 Zvornika?" On hoće pritom reći: To je bilo dobro, ali to je besmisleno ako
16 dozvolimo da Muslimani onda vode igru u Bijeljini.

17 Na sljedećoj stranici on govori o tome kakav bi trebao biti položaj
18 Muslimana u Bijeljini. I onda govori o Biraču, a Birač je područje gdje je on
19 bio imenovan za koordinatora. Riječ je, naime, o opštinama Bratunac, Vlasenica,
20 Šehovići i dijelovi Srebrenice i Zvornika, dakle o tom području. On tu kaže:

21 "U Biraču ima 1.200 Muslimana - toliko ih je bilo, ali se nadam da je
22 taj broj prepolovljen - i 90.000 Srba."

23 Dakle, on drugim riječima Skupštini kaže da se nada da u tom području
24
25
26
27
28
29
30

1 više ne živi 60.000 Muslimana.

2 Na dnu stranice 71, on traži da Skupština izda naređenje da svi krizni
3 štabovi i ratna predsjedništva budu ukinuti. "Gdje može da funkcioniše civilna
4 vlast, mora da funkcioniše od sutra, i vojna komanda /?mora da/ radi ono što je
5 njen zadatak," kaže on. Dakle, to je samo dodatna naznaka da Skupština prati
6 stvari.

7 On takođe, ranije u svom govoru, napominje da u opštini Milić stvari
8 dobro funkcionišu. Dakle, on zapravo tu izvještava šta se zbiva.

9 P: Imam jedno pitanje vezan za prevod. U mom primjerku na stranici 70,
10 na početku govora se navodi da se radi o Rajku Lukiću kao govorniku. Molim Vas,
11 pogledajte.

12 O: Da, to ime je dodano rukom, ali ja mislim da se radi o slovu "D",
13 zapravo.

14 P: To je strana 02149567?

15 O: Da. Tu se očito radi o ćirilичnom slovu "D", a ne o slovu "L".

16 P: A po sadržaju?

17 O: Odgovaralo bi Rajku Dukiću koji je bio imenovan za koordinatora za
18 SAO Birač, pošto je on bio i predsjednik Izvršnog odbora SDS-a. Koliko ja znam,
19 nije bilo nijednog Rajka Lukića poslanika.

20 P: Sljedeći tabulator je broj 107, *master* broj 2. Mislim da ste rekli da
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je ovo samo radi identifikacije, naime da se odnosi na gospodina Dukića?

2 O: Vidim da se ovdje u prevodu takođe navodi i Lukić i Dukić, ali to je
3 samo zato da bi se identificiralo imenovanje za Birač, da bi se objasnilo
4 njegovo znanje o SAO Birač. Zato sam to uvrstila.

5 P: Dakle, sljedeća tema kojoj želim da se pozabavimo je uloga poslanika
6 Skupštine i prenošenje njihovih ovlasti na opštine.

7 O: Da objasnim značaj Skupštine kao istovremeno i kanala komunikacije iz
8 opština prema gore, ka republičkoj razini, i prema dolje, gdje oni prenose ono
9 što Skupština govori opštinskoj razini. Dakle, o tom se razgovara na raznim
10 sjednicama Skupštine.

11 P: Sljedeća točka je 108. Da li ste o tome mislili nam govoriti?

12 O: Da vidim samo gdje je to.

13 P: Tabulator 108, *master* tabulator 392.

14 O: O, da. Jovo Mijatović. Na strani 58 prijevoda, a na strani 012149554
15 /u engleskom transkriptu: "02149554"/ originala. Dakle, na sredini stranice 58
16 on kaže: "Poslanici mora da budu ti koji će vlast republičku da spuste u opštine
17 i iz opština prenesu ovdje." Dakle, to ukazuje na njihovo viđenje uloge
18 poslanika.

19 P: Podsjetite nas ko je Jovo Mijatović.

20 O: On je bio poslanik iz Zvornika.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Tabulator 109 je sa sjednice Skupštine od 17. decembra 1992.

2 O: Ponovo imamo govor Milenka Vujinovića iz Brčkog, gdje se ukazuje na
3 ovlaštenja Skupštine.

4 Kaže: "Po uputstvima srpske Skupštine oformljeno je ratno predsjedništvo
5 koje zamjenjuje Skupštinu. Mi Skupštinu ne možemo sazvati. Svi u ratu odbornici.
6 Pa mjesto Ratnog predsjedništva, formirali ste ratno povjereništvo." U
7 originalu, dakle, kao što sam rekla, nije "ratni savjet" ili "vijeće", nego
8 "ratno povjereništvo".

9 "Mi smo postupili po toj odluci. Sada formirate ratno povjereništvo" -
10 iako je na engleskom riječ "vijeće" - "koje ostaje samo predsjedništvo opštine."
11 /kako je prevedeno/

12 Dakle, drugim riječima, on se obraća Skupštini, govoreći da su oni
13 izvršili uputstva formirajući ratno predsjedništvo i ratno povjereništvo i traži
14 dalja uputstva.

15 Kasnije na toj istoj sjednici... Ustvari, ne.

16 P: Ja imam jedan izvadak sa jedne druge sjednice, od 24. marta. To je
17 tabulator 110 u ovom registratoru. *Master* tabulator 389, govori gospodin
18 Karadžić.

19 O: Ovo nije bilo po redu. Ja se izvinjavam zbog zbrke, zamislila sam da
20 će ove stvari ići puno tečnije.

21 Dakle, ovo je sa ranije sjednice. Ja se izvinjavam zbog zbrke, mislila
22 sam da će ovo biti malo više organizirano.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, 24. marta 1992., Karadžić kaže: "Poslanici su članovi najvišeg
2 organa vlasti, Skupštine. Sada doslovno moraju biti uz skut predsjednike
3 opština." Dakle, tu se naglašava - već smo to vidjeli - dakle, naglašava se da
4 su poslanici članovi vrhovnog organa i da oni se dalje vraćaju u bazu i brinu da
5 se izvršavaju političke smjernice koje iznijeli su; dakle, da to predsjednici
6 opština moraju napraviti.

7 P: Da se sada vratimo ono gdje smo bili. Naime, sada ćemo govoriti o
8 tabulatoru 111, *master* 45 /u engleskom transkriptu: "405"/, sjednica Skupštine
9 od 17. decembra.

10 O: Govornik je Milenko Vujović iz Brčkog.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Oprostite što vas prekidam. Govorimo o
12 tabulatoru 110. Svjedok je rekla da je to govorio gospodin Karadžić. Vijeću je
13 teško da vidimo cijeli transkript kada slušamo. Molim Vas, unaprijed nas
14 obavijestite ko govori u tom trenutku, kako bismo unaprijed znali to. Bili bismo
15 veoma zahvalni na tome.

16 G. HANNIS: [simultani prevod] U redu, učinit ćemo, časni Sude.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete nastaviti.

18 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Na stranici 70 i 71 prijevoda, doktor
19 Vujinović kaže:

20 "Ako nisam postupao po direktivama SDS-a i ove Skupštine, onda ja radim
21 sedam mjeseci pogrešno."

22 Ja sam to shvatila u značenju: Ja sam slušao uputstva, direktive
23 Skupštine i SDS-a; dakle, kažite mi šta da radim. Jer je on već rekao na jednoj
24 sjednici Skupštine: "Recite mi šta da radim."

25

26

27

28

29

30

1 P: A taj Milenko Vujinović je iz?

2 O: Iz Brčkog. Takođe ga povremeno zovu doktor Beli.

3 P: Da se sada pozabavimo jednom drugom temom koja se više tiče optuženog
4 u ovom predmetu, gospodina Krajišnika, i njegovih kontakata sa ratnim
5 povjerenicima ili kriznim štabovima. Da li ste pronašli nešto vezano za to
6 pripremajući svoj izvještaj?

7 O: Da. Pronašla sam materijale koji potvrđuju direktne kontakte
8 gospodina Krajišnika, kriznih štabova, vojnih povjereništava i vojnih
9 povjerenika.

10 P: Molim da počnemo sa tabulatorom 112, *master tab* 195.

11 O: Ovo je jedan dokument sa *Radija Ilijaš*, od 29.06.1992. godine. Imamo
12 još takvih tekstova, čini se da se radi o tekstu koji su čitali najavljiivači,
13 tj. spikeri na radiju, radijskom tekstu.

14 Tu se napominje, u četvrtom paragrafu prijevoda, da je "delegacija iz
15 Predsjedništva srpske BiH i Glavnog štaba srpske vojske BiH došla u Ilijaš. Na
16 čelu je bio gospodin Momčilo Krajišnik, predsjednik Skupštine Srpske Republike."

17 U sljedećem paragrafu se napominje da su Ratko Adžić i Momčilo Krajišnik
18 govorili, i da je Krajišnik govorio u ime republičkih organa srpske Bosne,
19 zapadne Srbije - kao što je rekao Krajišnik. "Zatim, nakon svečanosti,
20 delegacija je posjetila nakratko općinski Krizni štab. Tamo su obaviješteni o
21 situaciji na terenu i o srpskim jedinicama koje su držale položaje."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, gospodin Krajišnik je kao član Predsjedništva posjetio Krizni
2 štab i bio informisan o situaciji na terenu, barem prema onome što tu stoji.

3 P: Hvala.

4 G. HANNIS: [simultani prevod] Sljedeći dokument, časni Sude. Ja imam
5 nekoliko presretnutih poruka koje želim sada pustiti. To je tabulator 113.
6 Pokušaćemo staviti englesku verziju na grafoskop. *Master* tabulator 406. Navodno
7 se radi o razgovoru između Jovana Tintora i Momčila Krajišnika. Počet ćemo sa
8 ovim izvatkom koji se nalazi na sredini stanice. Mislim da je to i u jednoj i u
9 drugoj verziji na tom mjestu.

10 [Sluša se presretnuti razgovor]

11 "Momčilo Krajišnik: Evo. Odakle to zoveš?

12 Jovan Tintor: Zovem iz štaba. Slušaj.

13 Momčilo Krajišnik: Ja?

14 Jovan Tintor: Ti si informisan i čuo sam, rekô mi je Rajko, da znaš za
15 ovaj dio, oni se spremaju gore i već su krenuli, navodno.

16 Momčilo Krajišnik: Ko je krenuo?

17 Jovan Tintor: Muslimani sa Kobilje Glave.

18 Momčilo Krajišnik: Ja.

19 Jovan Tintor: Krenuli su prema Graovištu, krenuli su prema, ovaj, žuči,
20 i situacija je do kraja naelektrisana. Mislim da će da pukne gore.

21 Momčilo Krajišnik: Ja.

22 Jovan Tintor: Molim te, dužnost mi je da te obavijestim, šta u ovom
23
24
25
26
27
28
29
30

1 trenutku? Jeste li vi završili? Ja ne znam drugo nego da vidimo još, ovaj, sa...
2 sa određenim popunama sa vojskom.

3 Momčilo Krajišnik: Ti zoveš iz našeg SDS-a?

4 Jovan Tintor: Iz štaba iz... u Vogošći.

5 Momčilo Krajišnik: U Vogošći.

6 Jovan Tintor: Da.

7 Momčilo Krajišnik: Vidi nešto. Sad sam razgovarao sa Rajkom.

8 Jovan Tintor: Da.

9 Momčilo Krajišnik: Rekao sam njega da... da informiše ovoga Momu Mandića
10 za policiju, znaš.

11 Jovan Tintor: Da.

12 Momčilo Krajišnik: Treba, kume, pokušat sve što se more smiriti.

13 Jovan Tintor: Jeste, bio je Momo Mandić na licu mjesta.

14 Momčilo Krajišnik: To je najvažnije, da mogu da se... I, na kraju krajeva,
15 narod se mora organizovati, ali ni u kom slučaju ne treba đavola tražiti i
16 velika je stvar da se mi sačuvamo. Znaš?

17 Jovan Tintor: Da, ali vidiš da su oni krenuli, kume.

18 Momčilo Krajišnik: Ma, ja mislim da nisu krenuli.

19 Jovan Tintor: Pa eto, onda, fala bogu, ako ne budu, onda bi bilo to...

20 Momčilo Krajišnik: Ajd' ti malo... možeš li ti to provjeriti nekako da
21 vidimo?

22 Jovan Tintor: Evo, sad sam ja, ovaj dobio informaciju o kretanju.

23 Momčilo Krajišnik: Znaš šta, pan...panike ima. Provjeri ti dobro. Može

24

25

26

27

28

29

30

1 bit' nešto, provjeri ti taka... tu paniku.

2 Jovan Tintor: Da?

3 Momčilo Krajišnik: Provjeri to. Al' mi bi... javi, ja ću biti ovdje.

4 Jovan Tintor: Dobro. A ovaj -"

5 G. HANNIS: [simultani prevod]

6 P: Recite nam, ko je Jovan Tinor?

7 O: On je bio predsjednik Kriznog štaba Vogošće. Također bih htjela

8 napomenuti, kada tu Tintor kaže da govori "iz štaba Vogošća", to znači i komanda

9 i štab. Dakle, načelnik poziva Momčila Krajišnika, kaže da je njegova dužnost da

10 ga obavijesti. Krajišnik, dakle, je obaviješten o situaciji na terenu. Tu se

11 onda govori o Momčilu Mandiću, koji je mislim u to vrijeme bio zamjenik ministra

12 unutrašnjih poslova. I, dakle, tu se vide njegovi kontakti sa načelnikom Kriznog

13 štaba o informacijama i njegovoj uključenosti, utoliko što je pratio događaje na

14 terenu.

15 P: Hvala. Htio bih da sada pređemo na sljedeći tabulator, 114, master

16 407.

17 G. HANNIS: [simultani prevod] Ovaj izvadak koji ćemo pustiti će biti na

18 drugoj stranici u verziji na engleskom, a to će biti treći red na drugoj

19 stranici u verziji na B/H/S-u.

20 [Sluša se presretnuti razgovor]

21 "Momčilo Krajišnik: Šta je, recite mi, kako je?

22 Momo Garić: Pa, ima nekih problemčića, da li bi Vi mene mogli gore

23

24

25

26

27

28

29

30

1 primiti, da ja do Vas malo dođem?

2 Momčilo Krajišnik: Pa može, nema problema. Može.

3 Momo Garić: Može je l'?

4 Momčilo Krajišnik: Može.

5 Momo Garić: E pa ja ću doći, naći neko vozilo i doći do Vas.

6 Momčilo Krajišnik: Dobro Momo, kakvo je stanje gore?

7 Momo Garić: Pa t... nije sad-zasad loše. Imali smo i žrtava i ranjenih
8 dosta.

9 Momčilo Krajišnik: Je li? Pa povlače li se ovi naši gore?

10 Momo Garić: Ne, ne. Al' saradnja sa z... i ovdje na nivou nekom nije u
11 redu. Ja ne znam nešto...

12 Momčilo Krajišnik: Dobro, 'ajde Momo do...dođite Vi, da mi ne govorimo
13 preko telefona.

14 Momo Garić: Dobro. Dobro."

15 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Kao što smo vidjeli, Momo Garić je bio
16 član Kriznog štaba Novog Sarajeva. Mislim da to možemo vidjeti i u sljedećem
17 tabulatoru. I ovdje poziva Krajišnika kako bi s njime razgovarao o problemima na
18 terenu. Krajišnik kaže: "Naravno, samo dođi gore na sastanak." Dakle, očito je
19 bio na raspolaganju članova kriznih štabova i zainteresiran za situaciju na
20 terenu.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dozvolite. U ova dva posljednja
2 slučaja su se govornici obraćali jedan drugom u kojem svojstvu? Na koji naši su
3 se oni obraćali gospodinu Krajišniku? Šta je on bio za njih?

4 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] To se ne čuje u tom telefonskom
5 razgovoru, naime, u kom svojstvu se razgovaralo. Da li je on bio tu u svojstvu
6 predsjednika Skupštine, jednog od rukovodioca SDS-a.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako kažete da to nije jasno, onda ću Vas
8 zamoliti da pogledate tabulator 113, gdje - ne u onom dijelu koji ste Vi
9 pročitali, nego u jednom od prvih redova - stoji: "Da li ja mogu govoriti sa
10 predsjednikom?" Da li je to ono, mislim, gdje kažete da nema naznaka?

11 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Tintor tako govori o Krajišniku, kao o
12 predsjedniku Skupštine, ali ga takođe zove i "kume". Dakle, možda se obraćao
13 njemu kao predsjedniku Skupštine, jer on jeste bio predsjednik Skupštine, ali u
14 kojem svojstvu on poziva Krajišnika, ja ne znam.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, to što se njemu obraća pod jednom
16 funkcijom, to ne znači da direktno mu se obraća kao -

17 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] On se javlja u ured i kaže sekretaru: "Da
18 li mogu razgovarati sa predsjednikom?"

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To bi moglo značiti ako čovjek s nekim
20 na prijateljskoj razini želi razgovarati, a obraća se sekretaru, onda će ipak
21 tražiti da bude u kontaktu sa tom funkcijom, dakle, u konkretnom slučaju sa
22 predsjednikom.

23 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Da, to je moguće.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je sada jasno.

2 G. HANNIS: [simultani prevod]

3 P: Mislim da ste pod tabulatorom 15 rekli da imamo jedan dokument koji
4 pokazuje da je Garić bio član Kriznog štaba Novog Sarajeva?

5 O: Da. To je tamo navedeno.

6 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, tabulator 116 je sjednica
7 skupštine koju nećemo koristiti. Dakle, to povlačimo i želim da sada pređemo na
8 tabulator 117 u registratoru, to je dokument sa sjednice Skupštine od 12. maja.

9 P: Počevši od stranice 18 na engleskom, vidimo kako gospodin Trifko
10 Radić govori.

11 O: Da. To je Radićev govor, to je ono što sam htjela. To je ovaj
12 naznačeni dio. Na sredini stranice 19 su zadnje rečenice ovog srednjeg paragrafa
13 bitne. Tu Radić kaže: "Na intervenciju predsjednika Skupštine smo pustili onog
14 ustašu Ivu Stanića kojeg sam ja zarobio. To je ono što najviše žalim."

15 Ovo napominjem zato što to pokazuje da je Radić dobio direktnu
16 intervenciju od predsjednika - dakle, Krajišnika kao predsjednika Skupštine - i
17 da je pustio zatvorenika nakon što je došlo do te intervencije, iako Radić sam
18 to nije želio uraditi. Dakle, još jedna indikacija kontakata Krajišnika i
19 kriznih štabova.

20 P: Da li imate još nekakvih saznanja ili informacija o tome ko je
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zapravo ta osoba?

2 O: To nisam istraživala.

3 P: Hvala.

4 G. HANNIS: [simultani prevod] Molim časni Sud da pređemo na tabulator
5 118, riječ je o zapisniku sa 15. sjednice Predsjedništva od 6. jula.

6 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] To smo već vidjeli, ali samo da se
7 podsjetimo, u kontekstu ovoga o čemu sada razgovaramo, da je gospodin Krajišnik
8 bio imenovan za člana Predsjedništva koji je odgovoran za pitanja povjerenika i
9 njihovo djelovanje. Također sam pronašla dokaze koji pokazuju da je on bio
10 uključen u rad povjerenika.

11 G. HANNIS: [simultani prevod] A u vezi s time ćemo imati još nekoliko
12 presretnutih razgovora. Sada govorimo o tabulatoru 119, *master* tabulatoru 408. A
13 izvod koji ćemo sada pustiti počinje na strani 2 verzije na engleskom, u blizini
14 sredine stranice. U verziji na B/H/S-u to je otprilike šest ovih kućica od
15 sredine stranice prema vrhu.

16 P: Da li ste pronašli, gospođo Hanson?

17 O: Da, to se nalazi...

18 [Sluša se presretnuti razgovor]

19 "Momčilo Krajišnik: A dobro, reci mi kako funkcioniše u Rajlovcu?

20 Mirko Krajišnik: Koje?

21 Momčilo Krajišnik: Onaj čovjek što je došao. Onaj što je došao sada,
22 povjerenik.

23 Mirko Krajišnik: Ja, ja, pa nema ga. On je rekô da će jedno dva dana
24
25
26
27
28
29
30

1 bit' odsutan, ne znam gdje, al' navodno će sutra bit' tu na sastanku.

2 Momčilo Krajišnik: Dobro.

3 Mirko Krajišnik: Jutros -"

4 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Vidjet ćete sličnih razgovora i dalje,

5 ali se Krajišnik raspituje tu o povjerenicima po opštinama.

6 G. HANNIS: [simultani prevod]

7 P: Sljedeći tabulator je 120, master tabulator 410, takođe presretnut

8 razgovor. Časni Sude, engleska verzija počinje na stranici 1, odmah nakon

9 uvodnih komentara.

10 Možete li nam reći koji je datum i ko su sugovornici?

11 O: Radi se o 22.06.1992. i opet razgovor se vodi između Momčila i Mirka

12 Krajišnika.

13 [Sluša se presretnuti razgovor]

14 "Momčilo Krajišnik: Da?

15 Mirko Krajišnik: Šta radiš, kako si?

16 Momčilo Krajišnik: Zdravo, šta radiš?

17 Mirko Krajišnik: Svašta, jebi ga. Slušaj, molim te. Može li iko.. pošto

18 onog Radovanovića nam nema ovde, ja ne znam ni gdje je, na kraju krajeva kod

19 njega je jedan jedini onaj akt o formiranju ratnog povereništva.

20 Momčilo Krajišnik: Ja.

21 Mirko Krajišnik: Ima li slučajno to negde da zamole da se pošalje na naš

22 faks... 'Alo?

23 Momčilo Krajišnik: Da, čujem te.

24 Mirko Krajišnik: Jer je osnovni dokument za ponašanje rada, neminovno

25 potrebno da se ovo stavi u funkciju.

26

27

28

29

30

1 Momčilo Krajišnik: Znači, uputstvo tebi da pošaljemo za povjereništva?
2 Mirko Krajišnik: Možeš li?
3 Momčilo Krajišnik: Hoću.
4 Mirko Krajišnik: Ona odluka kojom se utvrđuju, formiraju -
5 Momčilo Krajišnik: 467-62...
6 Mirko Krajišnik: Molim? 467-376.
7 Momčilo Krajišnik: 376?
8 Mirko Krajišnik: Da.
9 Momčilo Krajišnik: Sad ćemo pogledati da se to ubaci..."
10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođice Hanson, da li znamo ko je,
11 ustvari, koga zvao u ovom telefonskom razgovoru?
12 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Mislim da je Mirko zvao Momčila. Traži
13 uputstva, odnosno traži primerak te odluke o formiranju ratnih komisija.
14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Znači, inicijativa i pitanje potekli su
15 od Mirka?
16 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Da, jeste, i Momčilo odgovara: "Jeste,
17 poslaću ti faksom jedan primerak tih uputstava."
18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zahvaljujem.
19 G. HANNIS: [simultani prevod] Sledeće je, Vaša visosti, prezentacioni
20 tabulator broj 421, *master* tabulator 409. Ovaj izvod počinje na strani 5
21 engleske verzije, negde pri vrhu stranice, a na B/H/S verziji 0322-0986 /u
22 engleskom transkriptu: "3022-0986"/. To je razgovor od 23. juna, između Momčila
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Krajišnika i Mandića. To je malo duži izvadak.

2 [Sluša se presretnuti razgovor]

3 "Momčilo Mandić: Ne, ne, ne, ne, ne.

4 Momčilo Krajišnik: Momo, pa -

5 Momčilo Mandić: Predsjedniče, šta ćemo, bolan, evo... Dajte, molim Vas,

6 uputite povjerenika u Kasindo, tamo ovi iz... ova dva-tri čovjeka, Kukavica neki,

7 neki Papazi i ovi... Evo naredbi, došao mi doktor Avramović iz Kasindola. Niko

8 nikad nije /nerazgovetno/ nije došao. Oni raščeruju /sic/ tamo doktore,

9 postavljaju svoje za direktore...

10 Momčilo Krajišnik: Ko je taj?

11 Momčilo Mandić: ...u Kasindo bolnicu.

12 Momčilo Krajišnik. A ko su ti ljudi? Iz kog je to -

13 Momčilo Mandić: Iz k... iz Mjesne zajednice Kasindo. Krizni štab.

14 Momčilo Krajišnik: Pa, znam al... ali je l' to opština, koja je to?

15 Momčilo Mandić: Ma ništa, to je Mjesna zajednica Ilidža. O... Ilidža

16 opština, Mjesna zajednica Kasindo.

17 Momčilo Krajišnik: Pa što onda, imaju povjereništvo za i... za Ilidžu, što

18 ne rade to?

19 Momčilo Mandić: Nema to, ne znam koji... ma ojadiše. Evo došli mi ovi

20 doktori i direktori ovdje. Oni stavili neku u... Divljan Sonju mjesto ovoga

21 direktora.

22 Momčilo Krajišnik: A k... odakle oni to mogu raditi?

23 Momčilo Mandić: Krizni štab Mjesne zajednice Kasindo postavio -

24 Momčilo Krajišnik: Dajte im, molim -

25 Momčilo Mandić: Pa onda naredba Popović Koviljki, blagajnici, da sve

26 izvrše uvid, da oni vide kako se to raspoređuje lični dohodak i ulaz robe...

27

28

29

30

1 Momčilo Krajišnik: Sad ću ja zvat' Prstojevića da on odmah ode il' nekog
2 pošalje gore, pošto ima Krizni štab Ilidža. To je Ilidža, je l'?

3 Momčilo Mandić: Pa to je bruka, predsjedniče.

4 Momčilo Krajišnik: Sad ću ja odmah, Momo, uradit' da oni to... da to
5 saniraju.

6 Momčilo Mandić: Ma oni su i... i s tim... i s tim...

7 Momčilo Krajišnik: 'Ajde vid' nešto, ako on to ne uradi...

8 Momčilo Mandić: ...Prstojevićem to.

9 Momčilo Krajišnik: ...nekog ćemo im poslat' dole.

10 Momčilo Mandić: Prs... oni su sa tim Prstojevićem u nekom talu, švercuju
11 nešto, bože -

12 Momčilo Krajišnik: Ne može on radit' na svoju ruku ništa, ima sada
13 povjereništvo, jer su divni ljudi u povjereništvu Ilidže, znaš? Nisu više oni
14 stari.

15 Momčilo Mandić: Ma, evo doktori došli -"

16 GĐA SVEDOK:[simultani prevod] I sad bih konstatovala da, iako se u
17 engleskom prevodu kaže "komitet", odnosno "odbor", u originalu stoji
18 "povereništvo", što mi prevodimo na engleski kao "komisija", odnosno
19 "commission".

20 G. HANNIS: [simultani prevod]

21 P: Imate li /?još neki/ komentar po ovom pitanju?

22 O: Očigledno je Krajišnik svestan ko je u Ratnom povjereništvu Ilidža i
23 može da kaže Prstojeviću šta da radi i reći će Prstojeviću šta da radi. Ima
24 dobrih ljudi u povjereništvu, koji će obezbediti da se stvar sredi. Znači, to je
25 i dalji dokaz o kontaktima Krajišnika sa ratnim povereništvima.

26 P: U redu. Sada bih da pređemo na jedno drugo zasedanje Skupštine, koje
27
28
29
30

1 se održalo 1992. godine u novembru. Isto se razgovara o ratnim poverenicima.

2 O: Da. Ovo je jako bitno da bismo shvatili i osvetlili malo
3 funkcionisanje ratnih povereništava.

4 P: Čekajte da ja identifikujem gde se tačno nalazimo. Znači, to je
5 tabulator 122, *master* 411, i imam tu nekoliko izvoda. Recite mi ko je prvi
6 govornik?

7 O: Prvi govornik je Momčilo Krajišnik.

8 P: Recite sudijama, gde počinjemo na engleskom jeziku?

9 O: Strana 104, to je jedan poveći paragraf negde dve trećine niz stranu.
10 Rečenica koja počinje sa "Poverenici...", i koja kaže da su se vodili razgovori u
11 Skupštini o ratnim povereništvima i poverenicima i Krajišnik u ovom istupanju
12 odgovara na ranije komentare, i biće i govora od strane drugih, nekih konkretno
13 baš ratnih poverenika.

14 P: Mogu li da pitam da li gospodin Krajišnik može da vidi na B/H/S-u ovu
15 našu istaknutu verziju na ekranu? Inače ćemo mu pročitati.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodin Krajišnik je potvrdio da može
17 time što je klimnuo glavom.

18 G. HANNIS: [simultani prevod] Zahvaljujem.

19 P: Možete li nastaviti gospođice Hanson?

20 O: U redu.

21 "Poverenici su poslanici koji su zaduženi da idu po zemlji, tamo gde ne
22 funkcioniše Vlada, da prikupljaju informacije o onome što ne funkcioniše, da
23 pokušaju da reše probleme i da uspostave vlast. Tamo gde postoji Skupština, gde
24
25
26
27
28
29
30

1 postoji izvršni odbor, to nije paralelna vlada, niti izvršna vlada, već određeni
2 stepen vlade. Po mom iskustvu, ovo jako dobro funkcioniše. O ovome su me
3 obavestili naši članovi koji tamo išli: Mirko Mijatović, Jovo Mijatović, Čančar,
4 Branko Simić i Vojo Maksimović, su svi obavili svoju dužnost i mnogo problema su
5 rešili."

6 Dalje kaže:

7 "Svrha je bila da se na taj način pomogne i bilo je dosta opština koje
8 su molile da dođu ljudi. Dosta efikasno urađeno, nismo obuhvatili sve i to je
9 mala manjkavost. Zato bih ja zamolio da ne osuđujemo nešto što mi sad imamo,
10 profesionalne poslanike. Jako je bitno da mi imamo ljude koji će ići. Naš narod
11 posljednji dođe među narod /kako je prevedeno/ jer to ima velikog efekta. Da li
12 je to funkcija povjerenika ili poslanika, sasvim je izlišno. Bio je gospodin
13 Branko Simić na Ozrenu, bio je Vojo Maksimović u Hercegovini i to su ljudi
14 ocenili pozitivno. Bio je Mirko Mijatović u Foči. I ako ne treba, lako ćemo mi
15 to ukinuti."

16 Na sledećoj strani u engleskom prevodu - upravo sam konstatovala, to je
17 u prevodu stranica 105 - kratko istupanje gospodina Krajišnika, gde on reaguje
18 na neke prethodne komentare, primedbe u vezi sa nekim političkim problemima u
19 jednoj opštini. Neki konflikt između određenih pojedinaca, i on kaže da se ovde
20 treba istaći da će se te primedbe ispitati. Traži od Branka Simića da zakaže
21 jedan sastanak i da ispita te informacije. I to je za mene bilo indikativno,
22 ukazivalo je na sposobnost Krajišnika, kao predsedavajućeg Skupštine, da kada
23
24
25
26
27
28
29
30

1 čuje da postoji neki problem, da nešto negde ne ide kako treba, da naredi da se
2 to istraži. Ali, nisam naišla da je tako reagovao na dosadašnje komentare koje
3 sam ja do sada prikazala, dosadašnje primedbe.

4 Zatim, imamo dugačak govor Vojislava Maksimovića koji počinje na kraju
5 strane 105, sad već gledam stranu 106. Vojislav Maksimović je bio član Kluba
6 poslanika SDS-a i, kao što znamo, bio je poverenik u Hercegovini. I on kaže - to
7 je, znači, jedan dugačak paragraf na strani 106, negde 8 red - on kaže: "Ja sam
8 bio zadužen za dva prostora u staroj istočnoj Hercegovini, i prema tome imao sam
9 neke posebne instrukcije koje smo mogli da dobijemo i usmeno." Zatim kaže: "Tamo
10 gde je bila formirana vlast da je mogla da se aktivira, tamo gde nije bila
11 formirana, naročito u onim opštinama gde nismo pre toga imali svoju srpsku
12 vlast, nego smo je formirali naknadno." Zatim, objašnjava kako su poverenici
13 mogli da rade u izvršnim telima i opštinskoj skupštini. I, takođe, na sredini
14 strane 106, kaže da je "poverenik takođe obavezan da koordinira vojne i civilne
15 vlasti, tamo gde ta saradnja nije dobra". A u sledećoj rečenici konstatuje
16 psihološki efekat postojanja poverenika. Kaže da "neki regioni možda se neće
17 osećati zaboravljenim, jer je član Predsedništva došao i pomogao u rešavanju
18 nekih praktičnih pitanja".

19 Na kraju ove strane on konstatuje da "poverenici imaju obavezu da
20 izveštaju ono što konstatuju članovima Predsedništva". I takođe konstatuje
21 značaj posete gospodina Koljevića Hercegovini, "kada su svi poslanici, opštinski
22 predsednici i poverenici se sastali, što je bilo od velikog značaja". Poslednji
23
24
25
26
27
28
29
30

1 red na toj strani, tu se govori o teritorijalnoj razdaljini od centra, "što
2 zahteva da mi budemo prisutni, da mi budemo oni kojima će se preneti informacije
3 za koje smo mi zaduženi". Sada se nalazim na strani 107: "Naravno nekada moraju
4 da prenesu određene odluke, kao i neke informacije o kojima imaju saznanja."
5 Znači, pokazuje kako poverenici prenose odluke od Predsedništva i informacije od
6 opština nazad do Predsedništva. Na kraju ovog istog paragrafa kaže da postoje
7 mnoga praktična pitanja gde se poverenici uvek traže da pomognu, da intervenišu,
8 da stupe u kontakt sa Vladom, itd.

9 I u sledećem paragrafu, poslednjem paragrafu kaže: "Ratno
10 predsedništvo" - u ovom slučaju govori o republičkom ratnom predsedništvu - "je
11 ono koje treba da odluči kada su poverenici potrebni i koliko njih."

12 Znači, Maksimović kao poverenik jako dobro opisuje rad koji je obavljao.

13 P: Pre nego što ostavimo gospodina Maksimovića, samo da Vas pitam. On je
14 govorio o tome da je usmeno dobio određene posebne instrukcije?

15 O: Da. I to sam takođe konstatovala kao značajnu indikaciju da ne
16 postoji dokumentovani zapis svih instrukcija koje su date poverenicima. On je
17 očito bio na sastanku u Predsedništvu i dobio usmena uputstva.

18 P: I o tome se ne pominje u govoru?

19 O: Ne.

20 P: Ko je bio član Predsedništva koji je bio zadužen za ratne poverenike?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Momčilo Krajišnik.

2 P: Hvala. Onda idemo na poslednji deo ovog zasedanja.

3 O: Da. Na strani 109 imamo govor Mirka Mijatovića, koji je poslanik iz
4 Trebinja, koji je bio poverenik za Foču. U prvom paragrafu na strani 109 on kaže
5 da je bio poverenik, da su oni bili potrebni u nekim regionima, da su još uvek
6 potrebni. I konstatuje značaj pojave Vojislava Maksimovića koji je bio prethodni
7 predsedavajući Skupštine i on potvrđuje, kao što je i Maksimović, značaj
8 poverenika.

9 To je poduži govor. A na strani 110 on govori o tome šta je učinjeno, da
10 je Maksimović oformio komisiju, odnosno Povereništvo u Foči i kaže: "To je
11 jedini organ vlasti..." Pardon, u Trebinju. Maksimović je bio u Trebinju, ali on,
12 Mijatović, je bio u Foči. Takođe je obavljao određeni rad i u Rudom i u Čajniču.

13 A najvažnije, na poslednjoj strani njegovog govora - što je u prevodu
14 stranica 111, treći red odozgo - kaže: "Ukoliko ukinu ratna povereništva, ja ću
15 poslati izveštaj predsedniku koji me je poslao." Prema tome, on kaže da će on
16 podneti takav izveštaj.

17 P: Da li znate o kom predsedniku govori?

18 O: Jednostavno kaže "predsednik", što meni znači "predsednik
19 republike".

20 P: Zahvaljujem. A da li je u to vreme postojao samo jedan predsednik
21 republike?

22 O: Da.

23 P: Novembra 1992.?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne mogu da govorim sa sigurnošću o republičkom nivou, ne bih to
2 želela. Ja sam se usredsredila -

3 P: Dobro. Tražićemo od Sudskog veća da se podseti na iskaz gospodina
4 Treanora, što se toga konkretno tiče.

5 O: Hvala.

6 P: Onda da idemo na drugu temu. Mi smo završili ovu temu ratnih
7 poverenika za sada.

8 A u Vašem izveštaju, paragraf 45, govorite o vojnoj ulozi kriznih
9 štabova. Mislim da će nas to vratiti na jedno pitanje koje je sudija Hanoteau
10 nas malopre pitao.

11 O: Da.

12 P: Hoćete li nam dati malo uvodnih napomena o tome, pre nego što
13 pogledamo prvi dokument?

14 O: Da. Već sam rekla, ali to su sve pitanja koja se odnose na krizne
15 štabove, oblasti zaduženja kriznih štabova. I tu pitanje vojne uloge ima najviše
16 varijacija. Kao što sam rekla, tu postoji jedan opseg različitih zaduženja,
17 odgovornosti i ovlašćenja koje imaju nad vojnim organima krizni štabovi iz
18 raznih razloga. Neki jednostavno imaju veze s tim kakve su vojne strukture bile
19 tamo oformljene, da li je postojala jedinica JNA, ko je bio komandant te
20 jedinice. Također ćemo videti da i same ličnosti članova kriznih štabova ili
21 drugih ljudi, odnosno opštinskih rukovodilaca su imale upliva na taj konkretan
22 odnos.

23 Jedan drugi faktor - a možda najvažniji od svih - je pitanje vremena.
24 Jer, kao što smo već ranije videli, sami krizni štabovi su bili tela u
25 tranziciji, koja su bila u stanju prelaza iz tajnih partijskih organa u javne
26

27

28

29

30

1 opštinske organe, i vojne strukture o kojima je reč su takođe se stoga nalazile
2 u takvom periodu tranzicije. Tako da kad god govorimo o tome koliko je stvarne
3 vlasti ili ovlašćenja imao određeni konkretan krizni štab nad vojnim jedinicama,
4 moramo da mislimo o tome kakvo je bilo stanje vojnih struktura u to vreme. Jer,
5 kada su prvi put formirani krizni štabovi - kao što znamo, decembra 1992. godine
6 - još uvijek je *de facto* postojala JNA, Jugoslovenska narodna armija. Bila je
7 prisutna u Bosni i rezmeštena po raznim delovima zemlje. Zatim je postojala
8 republička Teritorijalna odbrana, koje je takođe imala svoj republički lanac
9 komande, i uz povlačenje JNA, osnovana je VRS, armija bosanske srpske republike,
10 koja je iziskivala izvesno vreme da stvarno profunkcioniše i da zaživi. Ali svi
11 krizni štabovi su manje-više u osnovi popunjavali taj jaz koji je postojao
12 između JNA koja se povlačila i VRS koja je bila u fazi osnivanja, odnosno u fazi
13 oformljavanja.

14 Tako da moramo svakako da zapamtimo da su vojne strukture, znači, bile u
15 toj fazi tranzicije i moramo da taj period vremena sagledavamo na taj način da
16 bismo mogli da razumemo ovo vrlo složeno pitanje.

17 Ono što svugde vidimo, međutim, što je zajednički faktor, to je to da je
18 postojalo koordiniranje odbrane. Krizni štabovi su imali određenu ulogu, trebalo
19 je da komuniciraju u tom smislu sa vojskom, da ih podrže. Nekad je ta njihova
20 uloga obuhvatala i davanje preporuka ili čak i naredbi određenim jedinicama. Ali
21 od svih pitanja, kao što sam rekla, ovo je nešto što se najmanje uklapa u jednu
22 određenu šemu. Postoji, u svakom slučaju, međutim, jedan dosledni trend. A
23 mislim kada budemo pregledali praktične primere da će nam to biti jasnije.

24 P: Znači, časni Sude, idemo sada na tabulator 123. Međutim, pre nego što
25
26
27
28
29
30

1 na to pređemo imamo i kopiju instrukcija -

2 O: Da, htela sam samo da kažem šta normativni dokumenti kažu o ulozi
3 kriznih štabova. Gledali smo ih juče, tako da ne moramo možda da suviše vremena
4 na to trošimo. Uvek su govorili o vojnoj ulozi koju igraju krizni štabovi.

5 P: A u "Varijanti A" i "Varijanti B", odnosno odgovarajući dokumentima,
6 šta je bila uloga kriznih štabova?

7 O: Setite se toga da jedan od primarnih ciljeva ovih instrukcija bio je
8 da se poboljša mobilnost i gotovost za odbranu u interesu srpskog naroda. Znamo,
9 znači, da je to podrazumevalo i uključivanje komandanta TO-a u krizne štabove,
10 da su oni trebali da mobilišu TO i rezervne snage policije. Takođe je trebalo da
11 potčine policijske snage komandi JNA. Znači, to je definitivno bila jedna vojna
12 uloga, ali JNA je bila sagledavan kao telo sa kojim treba vršiti koordinaciju i
13 vršiti to prepočinjavanje. A to je, zapamtite, sve napisano decembra 1992.

14 P: Decembra?

15 O: 1991., pardon.

16 P: Zahvaljujem. Znači, to je bio *tab 123, master tab 22*. Sledeći
17 *registrator je 124, master tab 76*, i to je dokument kojeg smo, isto tako, već
18 ranije videli.

19 O: Da, to su Đerićeve instrukcije za rad kriznih štabova od 26. aprila
20 1992.

21 P: Koje su se konkretno bavile i nekim pitanjima koja se odnose na odnos
22 između kriznih štabova i vojnih jedinica?

23 O: Da. I opet ovde imamo, pod članom 4, kaže da je to "komandovanje
24
25
26
27
28
29
30

1 Teritorijalnom odbranom i policijskim snagama isključivo zaduženje
2 profesionalnog osoblja. Stoga je potrebno da se spreči svako mešanje u
3 komandovanje Teritorijalnom odbranom, odnosno u upotrebu policijskih snaga."

4 Vidimo da je to, znači, jedno priznanje da je komandovanje snagama
5 pitanje za profesionalne kadrove. Ali, opet, imajte na umu da je komandant TO-a,
6 kao i šef policije, da su svi bili članovi kriznoga štaba, tako da su oni...
7 odnosno, da je krizni štab morao da obezbedi da se ne vrši nikakav upliv, uticaj
8 spolja. To je to kako ja shvatam ovu napomenu da nema mešanja u profesionalno
9 komandovanje.

10 Što se člana 8 tiče, krizni štab trebalo je da omogući normalan život i
11 radne uslove za JNA, da obezbedi ispravne odnose i u principu da omogući
12 funkcionisanje i rad JNA. Opet, ovo je bilo 26. aprila 1992. i JNA je još uvek
13 bila zvanična vojska Jugoslavije i još uvek prisutna u Bosni.

14 P: Tab broj 25, u registratoru *master tab* 108.

15 O: To su sve dokumenti koji dokumenti koje smo takođe već ranije videli.
16 Jednostavno da se ponovo pozabavimo ovim vojnim pitanjem. To su instrukcije
17 Plavšićke od 24. maja 1992. godine.

18 P: Kada je bilo predloženo da se oforme ratna predsedništva?

19 O: Ratna predsedništva, ali pod okriljem prvog zadatka. U okviru tačke
20 1: "Sinhronizovanje aktivnosti za odbranu srpskog naroda kao očita uloga u
21 organizovanju vojnih aktivnosti".

22 P: A tabulator -

23 O: Izvinite, i dalje nemam pred sobom... U redu je, u redu.

24

25

26

27

28

29

30

1 Znači dalje, poverenici su trebali da se postave u ovim ratnim
2 predsedništvima kako bi obezbedili stalnu koordinaciju i sprovođenje politika i
3 mera koje utvrde i izdaju republički državni organi i Glavni štab Srpske
4 Republike Bosne i Hercegovine.

5 Do tog datuma, odnosno do 24. maja, VRS je već bila formalno etablirana,
6 oformljena, iako još nije počela da funkcioniše. Ali vidimo da se odvija
7 prelazni proces, proces tranzicije. I umesto da rade sa JNA, oni trebaju da
8 koordiniraju sprovođenje politika Glavnoga štaba VRS.

9 P: Dobro, sada vidimo prezentacioni tabulator 126, *master tab* 110. I to
10 je dokument koji smo već ranije videli. Da li ovo isto govori o pitanju odnosa
11 kriznih štabova i vojnih jedinica?

12 O: Da. Kao što smo videli, to je vrlo slična formulacija kao i ranije.

13 P: A šta je taj dokument?

14 O: A, izvinite, to je odluka Predsedništva od 31. maja 1992. o
15 formiranju ratnih predsedništava po opštinama. A formulacija za relevantni
16 odeljak je maltene ista kao i uputstva gospođe Plavšić: "Koordinacija odbrane i
17 sprovođenje politika Generalštaba," odnosno Glavnog štaba Vojske Srpske
18 Republike, pardon.

19 P: Zatim, da se nadovežemo na ovo, tabulator 127, *master tabulator* 112,
20 koji je odluka od 10. juna koja se odnosi na povereništva. Šta se tu kaže u
21 kontekstu ove konkretne teme?

22 O: U okviru člana 4... pardon, člana 3: "Ratno povereništvo najtešnje
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sarađuje sa organima vlasti kako bi stvorilo uslove za rad vojnih organa i
2 jedinica koje su angažovane na odbrani srpskog naroda."

3 Kao što sam ranije rekla, ratna povereništva... odnosno, naglasak u ovoj
4 odluci je na tome da se vrati na normalan život, da se svi redovni državni
5 organi ponovo stave u funkciju. I vidimo da ova odluka stavlja malo različit
6 naglasak nego ratna povereništva, odnosno da je to stvaranje uslova za rad
7 vojnih organa, kao što isto tako treba da stvore uslove za rad opštinske
8 skupštine i drugih opštinskih organa.

9 Ovo je od 10. juna 1992. godine i ukazuje na to da se još delova vojne
10 komandne strukture ustrojava, kao i vojnih organa. Pa ipak, i dalje se radi o
11 tesnoj saradnji i podršci na opštinskom nivou, za te vojne organe koji su u
12 stanju nastajanja i razvijanja.

13 G. HANNIS: [simultani prevod] Vaša visosti, ako možemo, imam još dva
14 tabulatora da završimo ovaj registrator, to je minut ili dva posle pola jedan.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Može, izvolite.

16 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala Vam.

17 P: Tabulator 128, gospođo Hanson, *master* tabulator 100. Mislim da je to
18 dokument o kome smo već govorili da je iz Prijedora.

19 O: Da, videli smo. To je odluka o organizaciji rada Kriznoga štaba
20 Opštine Prijedor. To smo već ranije videli u vezi sa Đerićevim uputstvima iz
21 1992. godine. A isto tako, reflektujući Đerićeve instrukcije, on ukazuje na
22 ulogu kriznog štaba u organizovanju i koordiniranju mera odbrane.

23 P: Možete li konkretno da kažete šta kažu članovi 2, 6 i 9?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, u redu. Znači, kaže da se krizni štab oformljava kako bi branio
2 opštinsku teritoriju, obezbedio bezbednost za stanovništvo. Pored ostalih
3 opštinskih i vladinih funkcija, postoji i funkcija bezbednosti i odbrane.

4 A u članu 6 se najjasnije govori o njegovim odbrambenim funkcijama:
5 "Krizni štab će koordinirati rad i aktivnosti svih učesnika u sistemu
6 opštenarodne odbrane, pregledati pitanja koja se odnose na mobilizaciju, razvoj
7 i jačanje oružanih snaga i drugih struktura, unapređujući saradnju između tih
8 struktura i nadležnih opštinskih vlasti. On će rešavati pitanja koja se odnose
9 na materijalne i finansijske potrebe TO, Teritorijalne odbrane, na osnovu
10 posebnih zahteva od strane komandanta opštinskog odbora /?štaba/ Teritorijalne
11 odbrane. Takođe će pratiti situaciju u opštini i sve vitalne aspekte oružane
12 borbe i postupati s tim u skladu. Preduzeće odgovarajuće potrebne mere. Takođe
13 će pratiti aktivnosti na regrutovanju i intervenisati kada je potrebno da
14 obezbedi da se one sprovode."

15 Član 9: "Krizni štab ostvaruje stalnu suradnju sa jedincima JNA,
16 Teritorijalnom odbranom, Civilnom zaštitom i Javnom bezbednosti posredstvom
17 starešina ovih institucija, odnosno organa, posredstvom izvršnog odbora opštine
18 i sa svim ostalim privrednim i društvenim subjektima na području opštine."

19 P: Zahvaljujem. Sada, poslednje pre pauze, ako možemo *tab 129, master*
20 *tab 72*, što je izvod, opet, iz zapisnika /?sjednice/ Skupštine od 27. marta.
21 Mislim u engleskoj verziji da je strana 10 na kraju, govornik je doktor Radovan
22 Karadžić. Ovaj osvetljeni deo o kome hoćete da govorite nalazi se na sledećoj
23 strani. Ja imam ovde za podvornika jedan primerak.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To je stranica 19 i 20, a ne 10, čini mi se. Na strani 20, ustvari, u
2 prevodu.

3 I ovo je nešto što smo videli, ovaj govor Karadžića, ali pošto govorimo
4 o pitanju vojnih vlasti i vojnih struktura, opet ćemo ga pogledati u novom
5 svetlu. On kaže: "Kad se vratite u opštine, naročito u novoformirane, molim vas
6 da uradite ono što ste obavezni i ono što imate pravo i po zakonu: da čim dođete
7 u svoje opštine odmah formirate krizne štabove, da pokušate da taj narod
8 dovedete u red da može da se odbrani. Nađite za te štabove nekoliko rezervnih
9 oficira da uvedu sve koji imaju oružje i formiraju formacije Teritorijalne
10 odbrane. I poslednje, ukoliko dođe do izbijanja rata, dobićete planove, ali
11 insistiram da odmah organizirate narod u okviru jedinica Teritorijalne odbrane
12 koje će voditi rezervni oficiri. Formirajte odeljenja, vodove i krizne štabove i
13 angažujte penzionisane oficire. Ovo se mora uraditi u svim našim oblastima."

14 G. HANNIS: [simultani prevod] Zahvaljujem Vam, časni Sude. Hvala Vam na
15 dodeljenom vremenu da završimo sa ovim registratorom i sada ćemo podeliti novi
16 pre nego što odemo na pauzu.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. Što se tiče ovih kopija, da li
18 postoji registrator i primerak i za gospodina Krajišnika?

19 SEKRETAR: [simultani prevod] Da.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [Pretresno veće i sekretar se savetuju]

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Još uvek čekam da mi se odgovori u
3 odnosu na ovo što je pokrenuo gospodin Stewart. Možda bi bilo pametno da rešimo
4 ovo pitanje nekompletnih informacija tokom ove pauze, ukoliko bi to bilo moguće.
5 Ako ne, onda možda i posle ove rasprave, ako se strane s time slože i budu na
6 raspolaganju.

7 Znači, pauza do 12.55h.

8 ... Početak pauze u 12.35h

9 ... Sjednica nastavljena u 13.00h

10 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim. Izvolite sjesti.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Hannis, pitam Vas prije nego
12 što nastavite, da li se držimo rasporeda?

13 G. HANNIS: [simultani prevod] Otprilike. Ja sam mislio da će mi trebati
14 do kraja tjedna da završim sa radom sa gospođom Hanson, međutim već sam ranije
15 spomenuo da ćemo završiti u petak na početku rada. Ali, moguće da ćemo brže ili
16 sporije napredovati, tako da ne mogu reći.

17 G. STEWART: [simultani prevod] Samo da još nešto kažem, neće dugo
18 potrajati, nekoliko sekundi, mada ne mislim to doslovno.

19 Ja sam spomenuo gospodinu Hannisu, nisam to imao namjeru sada govoriti,
20 ali se ovo nadovezuje na ono što je on rekao. Što se tiče rasporeda koji je
21 predvidio gospodin Hannis, prema rasporedu onda mi imamo ponedjeljak i utorak za
22 ovog svjedoka. Ja bih očekivao da ću imati dovoljno vremena da završim sa
23 unakrsnim ispitivanjem svjedoka u ponedjeljak i utorak, dok ne dođe sljedeći
24
25
26
27
28
29
30

1 svjedok u srijedu.

2 E sad, da reskiramo i da kažemo da će gospodin Hannis završiti u petak
3 ranije, pa da mi se zatim dozvoli da ja provedem ostatak petka sa gospodinom
4 Krajišnikom; dakle, da ne počnemo sa unakrsnim ispitivanjem, nego da prekinemo s
5 radom. Ne znam koliko ćemo imati vremena - sat, sat i po, ili tako nešto. Ali ja
6 bih u tom slučaju u ponedjeljak i utorak trebao početi sa unakrsnim
7 ispitivanjem.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Razmotrićemo to, da to tako kažem.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Razumjeli ste. Ali teško je dobiti
10 dovoljno vremena da možemo provesti sa gospodinom Krajišnikom. Gospođa Loukas će
11 ga vidjeti sutra u vezi s jednim drugim svjedokom, samo da vidite kako se mi
12 moramo organizirati. Znae koliko je malo vremena nakon što se pređu sve one
13 stvari koje se tiču sigurnosti, itd., koliko vremena imamo s klijentom.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, znam za to.

15 Možete nastaviti, gospodine Hannis.

16 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala. Mislim da imamo novi registrator,
17 broj 4, pred vama. Daćemo jedan primjerak gospođi Hanson.

18 P: Prvi tabulator nosi broj 130, a to je *master* tabulator broj 40.

19 Gospođu Hanson, mislim da se radi o dokumentu gdje Vi govorite o
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 suradnji između kriznih štabova i JNA.

2 O: Da. Ovo je dokument koji smo već ranije vidjeli. Riječ je o
3 zaključcima Opštinskog odbora SDS-a Zvornik od 22. decembra, u kojem se formira
4 krizni štab. Na dnu su navedeni članovi kriznog štaba. Dakle, tu je neko iz
5 komande JNA u opštini Zvornik naveden kao član, dakle, i iz toga se vidi da se
6 glavna namjera uputstava iz 19. decembra, naime, suradnja i koordinacija sa
7 komandnim kadrovima JNA, da se ovdje pridržava /?slijedi/.

8 P: Sljedeći tabulator 131, *master* 260.

9 O: Riječ je o zapisniku sa sastanka kriznog štaba od 29. januara 1992.
10 godine, i tu stoji u Mjesnoj zajednici Lukavica. Međutim, čini se da se radi,
11 dakle, o Kriznom štabu Novog Sarajeva. Međutim, nije... Jer kad vidim po članstvu
12 koje smo vidjeli iz ranijih odluka -

13 P: Lukavica bi bila mjesto gdje se to održavalo.

14 O: Da. Ovdje pod brojem 10 na drugoj stranici originala, to je na prvoj
15 stranici prijevoda, kaže: "Pozvati sve komandante bataljona na sastanak kriznog
16 štaba. Zadužen Momo Garić."

17 Sjetićete se da je Momo Garić bio jedan od sudionika u presretnutom
18 razgovoru telefonskom sa Momčilom Krajišnikom kojeg smo slušali prije pauze.
19 Dakle, ponovo se ovaj poziv komandantima bataljona može protumačiti u smislu da
20 se vidi koordinacija razmjene informacija između kriznih štabova i vojske.

21 P: Sljedeći broj je 132, *master* 259.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Mislim da se ovdje radi o razgovoru sa jednim vojnim oficirom,
2 intervjuu. Mislim da su Vas zanimali konkretni izvadci.

3 O: Da. Ovo je intervju iz maja 1994. jednog dnevnika VRS-a sa pukovnikom
4 Zeljajom /?Zeljom/ koji je tada bio komandant 343. prijedorske brigade /u
5 engleskom transkriptu: "43"/. U aprilu 1992. godine - on objašnjava u ovom
6 intervjuu - on je bio zamjenik komandanta. On opisuje suradnju između JNA i
7 rukovodstva SDS-a u Prijedoru.

8 Malo je teže pratiti original, jer se radi o novinskom članku pa je to
9 sve u stupcima. Ja sad ovaj dio imam pred sobom. Dakle, na strani 3 prijevoda -
10 samo da vidimo - pitanje je na strani 2. Dakle, tu se govori o periodu kada je
11 ta brigada došla u Prijedor nakon borbi u Slavoniji. Dakle, radi se o zimi
12 1991./1992.

13 Zeljaja /?Zelja/ kaže: "Komanda brigade se zbog toga povezuje odmah sa
14 čelnim ljudima SDS-a, pruža im značajnu pomoć, kao i svim drugim čestitim Srbima
15 da se organizuju za samoodbranu u slučaju napada muslimanskih snaga."

16 Na dnu vidimo sljedeće: "Mi nikad nismo odustali od tih ciljeva, a to je
17 stvaranje srpske države u tom području."

18 Zatim kaže: "Čim je komanda stigla, oni su se povezali sa rukovodstvom
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SDS-a. "

2 Na stranici 4 u prijevodu, negdje na sredini stranice, u drugom njegovog
3 govora, on kaže sljedeće: "Mi smo zatim ponudili maksimalnu pomoć i podršku SDS-
4 u i organizaciono, što se tiče priprema, i što se tiče savjeta, kako bi
5 nadvladali određene probleme i preuzeli vlast. Takva suradnja je uspostavljena i
6 sa rukovodiocima stranke, sa ljudima na vlasti, kriznim štabom, svim poštenim
7 Srbima koji su bili i još uvijek jesu važni za ovaj grad."

8 Dakle, to je ono što sam ja označila tamo. Tu se vidi da su neki ljudi u
9 komandi JNA surađivali i bili u kontaktu sa SDS-om i pomagali kriznim štabovima.

10 P: U redu. Prezentacijski tabulator 133, a to je *master* tabulator 261.
11 Recite nam, šta je ovaj dokument i na što on ukazuje?

12 O: Riječ je o naredbi. Ja vidim da se na drugoj stranici to opisuje kao
13 zapisnik. Dakle, general pukovnik Blagoje Adžić, savezni sekretar za Narodnu
14 obranu SRJ - dakle, radi se o JNA; govorimo, dakle, o /?Saveznoj/ Republici
15 Jugoslaviji. Stvar je malo zbunjujuća jer je ova prva stranica samo popratno
16 pismo. Ono što nas zanima je na stranici broj 2.

17 Savezni sekretar daje sljedeći zadatak: "U što kraćem roku pristupiti
18 formiranju štabova, odreda i brigada dobrovoljačkih jedinica smanjenog sastava i
19 njihovoj adekvatnoj popuni starešinskim kadrom iz JNA i naoružanjem i opremom.
20 Dobrovoljačke sastave vojno organizovati i povezati sa komandama JNA u zoni
21 njihove odgovornosti."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, ovdje se govori direktno o Bosni. Iako se ne govori o kakvim
2 dobrovoljnim jedinicama, u praksi se vidi da je ovo u skladu sa formiranjem
3 dobrovoljačkih jedinica SDS-a i njihovom suradnjom sa komandama JNA. Dakle,
4 činjenica da je ovaj zadatak dobiven od Saveznog sekretarijata za obranu, tj.
5 saveznog sekretara za obranu, ukazuje na vrstu kontakata i suradnje o kojoj je
6 Zeljaja /?Zelja/ govorio da to postaje sve više i više otvorena politika JNA,
7 koju JNA priznaje. To možemo vidjeti u sljedećem dokumentu jasnije.

8 P: Tabulator 134, *master* 263. Recite, tko šalje komu?

9 O: To je redovan operativni izvještaj komandi 2. vojne oblasti
10 operativnom centru, 6. aprila 1992., a to šalje.. U tekstu kaže: "Neprekidno smo
11 ostvarivali kontakt i koordinaciju aktivnosti sa Kriznim štabom Pale."

12 Dakle, JNA izvještava o stalnom kontaktu i koordinaciji sa kriznim
13 štabom.

14 P: Ovo je jedan drugi dokument u kojem se vidi da se stvari vide i iz
15 druge perspektive; tabulator 135, *master* 276, iz Prijedora.

16 O: Da. Zapisnik Opštinskog odbora SDS-a Prijedor od 23. aprila 1992.
17 godine. Vi ćete se sjetiti da je ovo nedugo prije trenutka kada je došlo do
18 proglašenja Savezne Republike Jugoslavije, dakle i jugoslavenske vojske. Dakle,
19 nije se znalo kakva će biti budućnost JNA.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Pod brojem 1 se kaže: "Da se razgovara sa komandom garnizona da li će
2 oni zaštititi srpski narod u slučaju izbijanja sukoba."

3 A pod brojem 5: "Da se odmah počne raditi na preuzimanju vlasti bez
4 obzira na koordinaciju sa JNA."

5 Pod 6: "Dati do znanja da ako Zeljaja /?Zelja/ JNA ne izjavi da će JNA
6 štiti srpski narod, da će SDS pozvati sve srpske vojnike da sa naoružanjem
7 napuste JNA."

8 Dakle, to je isti onaj Zeljaja /?Zelja/ s kim smo vidjeli intervju, koji
9 u retrospektivi tamo govori da su kontakti bili dobri. Međutim, ovdje vidimo da
10 se još nije znalo u potpunosti da li će JNA podržati njihove planove, ali oni
11 imaju namjeru nastaviti bez obzira kakav stav zauzimala JNA. Međutim, vidjeli
12 smo da JNA podržava njihove planove.

13 P: Dozvolite da pređemo na jednu povezanu temu, da se pozabavimo sa JNA.
14 Da li je bilo još vojnih jedinica koje su bile povezane sa kriznim štabovima?

15 O: Da, i to je ono što dodatno komplicira situaciju. Jer osim savezne
16 vojske, dakle JNA, svaka od republika je imala i svoje snage Teritorijalne
17 obrane, što se organiziralo i čime se rukovalo na opštinskoj razini, sa
18 republičkom komandnom strukturom koja je stizala do republičkog vrha.

19 Dakle, jedno je pitanje bila komanda JNA u tom području i kakva će biti
20 njihova suradnja sa kriznim štabovima i obrnuto, a drugo pitanje su bile lokalne
21 Teritorijalne obrane i njihove snage, te utjecaj kriznih štabova na

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Teritorijalnu obranu, ovisno o tome koliku je kontrolu SDS i krizni štab imao
2 nad opštinskim organima, uključujući i štab Teritorijalne obrane. Međutim, do
3 formacije VRS-a, srpska Teritorijalna obrana je u biti predstavljala vojnu silu
4 Srpske Republike, zbog te tranzicije JNA. Dakle, to je još jedan aspekt - odnosi
5 sa TO.

6 P: Dakle, sada govorimo o prezentacijskom *tabu* 136, *master* 241, koji se
7 time bavi.

8 O: Tu također se navodi da na nekim mjestima su krizni štabovi, a i SDS
9 općenito, tamo gdje nisu imali kontrolu nad Teritorijalnom obranom, da su
10 formirali vlastite jedinice, po neki put potajno, po neki puta javno. Zvali su
11 ih Srpske obrambene snage. Ta javnost ili tajnost je ovisila o nizu faktora,
12 specijalno o kontroli nad opštinom.

13 Ovdje vidimo, u Sanskom Mostu, ovdje se radi o zaključku sastanka
14 kriznog štaba od 21. i 22. aprila 1992. u Sanskom Mostu. Pod točkom 6 kaže:
15 "Krizni štab Srpske opštine Sanski Most donosi zaključak da se Srpske obrambene
16 snage stave na raspolaganje komandantu srpske Teritorijalne obrane i angažuju se
17 kao specijalne jedinice srpske Teritorijalne odbrane."

18 Dakle, ovdje se formira srpska Teritorijalna obrana na osnovu jedne
19 jedinice ili snaga koje su se zvale Srpske obrambene snage.

20 P: Da vidimo situaciju u Bosanskoj Krupi. To je *tabulator* 137, *master*

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tabulator 221. Naslovna stranica kaže da se radi o izvještaju o radu Skupštine
2 opštine.

3 O: Da. Dokument sam po sebi govori da se radi o izvještaju u kojem se
4 daje rezime rada Skupštine opštine i Ratnog predsjedništva u periodu od 1.
5 januara 1992. do 20. aprila 1993. Dakle, daje se rezime rada /?ratnog/
6 predsjedništva.

7 P: Recite, koje ćete izvratke koristiti?

8 O: Na strani 4 prevoda na engleski - samo da vidim cijeli tekst na
9 B/H/S-u, to je tamo na strani 0552816, bar što se tiče ovog prvog dijela.

10 P: Čini se da se radi o strani 2, a broj ERN se dosta teško čita.

11 O: Dakle, strana 2, na vrhu stranice na B/H/S-u. U prvom cijelom
12 paragrafu na 4. strani u prevodu na engleski stoji: "Članovi SDS-a i rezervna
13 srpska policija Srpska opština i Štab teritorijalne obrane i pododbor SDS-a za
14 obranu i zaštitu srpskog naroda je pojačao nastojanja da se pripremi srpski
15 narod za rat."

16 Na dnu istog paragrafa se govori o istim ljudima. "Ovo je izvještaj o
17 njihovom djelovanju i protagonistima, a to su bili Srbi, pripadnici SDS-a.
18 Spomenućemo samo nekoliko najodgovornijih. To su: Vještica Miroslav, Dmitar
19 Ciganović /u engleskom transkriptu: "Žiganović"/, Damjanić Drago, Mile

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vojinović, Mile Mijić, Drago Škorić, i drugi koji su paralelno s naoružavanjem
2 radili na organizovanju jedinica rezervnog sastava srpske milicije, jedinica
3 srpske Teritorijalne obrane i onih koji su radili na organizaciji i
4 uspostavljanju vlasti.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zamoliću Vas da se zaustavimo. Treba mi
6 pomoć tajnika. Ja nemam ništa pod 137, dakle ne mogu ništa ni zabilježiti.

7 Dozvolite mi samo 30-ak sekundi da ponovo pronađem gdje je taj dio
8 transkripta.

9 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, to nije bila naša zavjera da
10 Vam sakrijemo te dokumente. Znamo da je ovo drugi put i da ste Vi oba puta bili
11 žrtva, ali -

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zavjera je američko-engleski pravni
13 koncept. Mi smo s tim u potpunosti neupoznati.

14 Možete nastaviti.

15 G. HANNIS: [simultani prevod]

16 P: Izvolite, gospođo Hanson.

17 O: Ja sam završila sa ovim dijelom, samo da pronađem sljedeći dio u ovom
18 istom dokumentu na strani 6 prijevoda na engleski. Pokušavam sada to pronaći u
19 verziji na B/H/S-u. To je tamo na stranici koja je označena sa brojem 4 na vrhu.
20 ERN broj završava sa 18. Riječ je o prvom cijelom paragrafu u prevodu na
21 engleski.

22 "Još jedan zadatak koji je moralo izvršiti Ratno predsjedništvo je
23 integracija jedinica Teritorijalne odbrane u 10. korpus JNA, kako bi se izbjegla
24 situacija u kojoj bi se proglašavali i postupali s njima kao sa paravojnicima."

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, vidimo da SDS i krizni štabovi su bili uključeni u formiranje
2 jedinica Teritorijalne obrane, koje su zatim bile integrirane u korpuse JNA.

3 Ako se sjetimo sada naredbe Adžića da se dobrovoljačke jedinice stave
4 pod komandu JNA, onda vidimo da je to bilo u skladu.

5 P: Dakle, da li je nešto što još odgovara, što je još važno u ovom
6 dokumentu?

7 O: Time ćemo se kasnije baviti.

8 P: U redu. Onda ćemo sada preći na jednu sjednicu Skupštine koja je
9 održana 1995. godine. Tu mislim da gospodin Karadžić govori o formiranju
10 jedinica SDS-a u to vrijeme.

11 O: Da. Ovo je Karadžićev govor iz 1995.

12 P: Broj tabulatora ja 138, broj *mastera* 40. Molim Vas, recite, odakle
13 počinjete?

14 O: Na stranici 323 u verziji na engleskom, pa sve na stranicu 324 se to
15 nastavlja. Dakle, ovaj govor smo već vidjeli ranije, kada smo govorili o
16 dokumentima "Varijanta A i B". Međutim, sada sam imala namjeru jedan duži izvod
17 pročitati, jer se tu govori o vojnim pripremama. U sredini donjeg paragrafa na
18 stranici 323 se govori o tome kako je počeo rat, da je postojala vlast u opštini
19 koju su čvrsto držali. Podsjeća poslanike na dokumente "Varijanta A i B": "U 'B
20 varijanti', gdje smo bili u manjini, 20%-15%, imali smo vlast uspostavljenu i
21 brigadu, jedinicu, kolika da je, ali odred je bio tamo i komandant."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 A u zadnja dva reda na toj stranici: "Izvršena je disperzija oružja
2 zahvaljujući JNA. Izvuklo se što se moglo izvući i rasulo po srpskim prostorima
3 i podijelilo narodu."

4 Sada smo na vrhu stranice 324.

5 "Ali narod je organizovala SDS i stvorila vojsku. To je bila vojska.
6 Zajedno s policijom, to su bile oružane snage Srpske Republike Bosne i
7 Hercegovine. Oni su oslobodili i stvorili prostor na nekim mjestima uz pomoć
8 JNA, na drugim mjestima bez pomoći JNA. A opet na trećima bez znanja, negdje i
9 krijući od JNA, jer je JNA komandovao i Huso i Juso. I šta se dešava? Pravimo
10 razne računice i pogodbe sa Jugoslavijom. Odlučujemo se da od te TO, od tih
11 srpskih brigada koje jeste vozio SDS, ali ne kao partijsku vojsku, nego kao
12 narodnu vojsku." /kako je prevedeno/

13 I na kraju, u istom tom govoru, sedam redova od dna strane 324, on kaže:
14 "Jezgro vojske je postojalo u svakoj opštini i neka mi neko kaže u kojoj opštini
15 nije postojalo."

16 Mislim da je ovo najbolji mogući sažetak toga kako su oni formirali
17 jedinice i kako negdje je bila prisutna pomoć JNA, kako su drugdje to krili od
18 JNA. Kad se tu govori o Husi i Jusi, mislim da se tu radi o tipičnim
19 muslimanskim imenima, i da su Muslimani negdje bili komandanti JNA i tamo se to
20 skrivalo da su se formirale jedinice pod vodstvom SDS-a. Naravno, tu se na
21 početku pasusa govori i o uputstvu od 19. decembra.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dakle, kada govorimo o paravojnim jedinicama - dakle, ne o JNA, ne o
2 Teritorijalnoj brani, niti o jedincima SDS-a, kao takvim - da li ste,
3 pripremajući se za izvještaj, vidjeli da postoji neki odnos između nekih od
4 kriznih štabova i raznih dobrovoljačkih ili paravojnih jedinica?

5 O: Da. Vojna situacija je dodatno komplicirana činjenicom što su
6 postojale i najraznoražnije vrste paravojnih jedinica. Neke su došle sa nekog
7 drugog mjesta - dakle, izvan Bosne - neke su dolazile iz drugih dijelova Bosne.
8 Međutim, vidimo da su postojali i kontakti i suradnja između opštinskih kriznih
9 štabova i paravojnih jedinica koje nisu bile iz te opštine.

10 P: Da pređemo sada na tabulator 139, *master tab* 122.

11 O: Radi se o izvještaju policijske stanice u Bijeljini ministru
12 unutrašnjih poslova. Samo da provjerim datum. Nema očitog datuma, međutim
13 vezano je sa depešom ministra od 9. aprila 1992., gdje se izvještava o situaciji
14 o Bijeljini. Dakle, to je datum prvog paragrafa.

15 Međutim, na stranici 2 prijevoda -

16 P: Možete li nam reći gdje je to u verziji na B/H/S-u, jer ova kopija u
17 *Sanctionu* je prilično loša?

18 O: Da, kopiju u *Sanctionu* je dosta teško čitati. Kad gledam original,
19 mislim da je on puno bolji od elektronske verzije. Nalazi se na strani 00749560,

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 negde šesti red odozgo, ali engleski je mnogi jasniji. Znači stranica 2 u
2 prevodu, treći paragraf, a govori o događajima od 31. marta 1992. godine i kaže:

3 "Tokom noći i sledećeg dana Teritorijalna odbrana, Srpska narodna garda
4 i Srpska dobrovoljačka garda počeli su da ukidaju blokadu grada, vođeni Kriznim
5 štabom Opštine Bijeljina."

6 U ovom kontekstu mogla bi da podsetim na izveštaj Kriznog štaba
7 Bijeljina koji je d 1. aprila 1992., koji smo mi videli već ranije kao primer
8 izveštavanja. Snage koje se pominju ovde - znači, Srpska narodna garda i Srpska
9 dobrovoljačka garda - bile su paravojne formacije. Srpsku narodnu gardu vodio je
10 Ljubiša Savić, znan kao Mauzer, a Srpsku dobrovoljačku gardu je predvodio Arkan,
11 odnosno Željko Ražnatović. Oni su preuzeli grad pod vođstvom Kriznog štaba.

12 P: Što se tiče ovog našeg sledećeg dokumenta, ne znam da li imamo ovo u
13 *Sanction* programu. Broj tabulatora 40... odnosno, 140, a *mastera* 463. Recite nam
14 šta je ovo?

15 O: To je jednostavno da bi se identifikovala Srpska narodna garda,
16 Mauzerova.

17 P: A šta je taj dokument?

18 O: Pa, to je izveštaj o vojnim formacijama na teritoriji Srpske
19 Republike BiH, od 28. jula 1992. godine. I jednostavno sam to radi reference tu
20 uključila. Ne koristim ga inače za druge svrhe.

21 P: Hvala. Idemo dalje. Tabulator 141, *master* 48 /u engleskom
22 transkriptu: "438"/.

23 O: To je informacija o obuci Arkanovih dobrovoljaca od strane Službe
24
25
26
27
28
29
30

1 bezbednosti Generalštaba armije Jugoslavije od maja 1993. godine. I to sam isto
2 tako uključila samo da bi se identifikovala Srpska dobrovoljačka garda kao
3 Arkanove snage.

4 P: U redu.

5 O: Čisto radi reference.

6 P: Da li taj dokument identifikuje bilo koje druge članove, pripadnike
7 Arkanove grupe o kojima razgovaramo?

8 O: Da, hvala vam. Identifikuje u donjem paragrafu stranice 1 prevoda,
9 treći paragraf u B/H/S verziji. Pominje se major znan kao Legija, koji je
10 komandant centra za obuku u Erdutu i komandant Super tigrova. Mi ćemo još
11 razgovarati o Legiji, zasad ga samo identifikujem kao pripadnika dobrovoljačke
12 garde Arkanove.

13 P: Tabulator 149 /u engleskom transkriptu: "142"/, master broj 238.

14 O: Ovo je nalog za isplatu novca. To je od privremene vlade Zvornika. I,
15 kao što konstatujem u mom izveštaju, Zvornik je bio izuzetak. Postojao je krizni
16 štab, ali u vreme preuzimanja, kratko vreme posle preuzimanja, Zvornik je
17 formirao jednu privremenu vladu i to je jedina opština u kojoj uopšte vidim da
18 figurira termin "privremena vlada". Ona je zamenila krizni štab i delovala je u
19 skladu sa organima kao što su krizni štab i ratna predsedništva koja smo već
20 videli. Nije postojao neki drugi organ koji bi se zvao opštinskom vladom, ovo je
21 tada bila opštinska vlada u tom vremenu.

22 P: A koji je datum na tom dokumentu i šta je bio njegov cilj?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To je 14. maj 1992. godine. To je nalog za isplatu za korišćenje od
2 strane specijalne jedinice dobrovoljaca iz Loznice, a novac bi bio preuzet od
3 strane komandanta jedinice Žuće, koji je bio notorni paravojni komandant u
4 Zvorniku.

5 P: Dobro.

6 O: Pokazuje da privremena vlada, znači, plaća specijalnu jedinicu
7 dobrovoljaca koju predvodi Žuća.

8 P: A u vezi s tim, tabulator 143, *master* 49. Možete li nam reći šta je
9 to?

10 O: Da, to je jedan niz dokumenata koji pokazuje naplate, račun koji se
11 plaća, znači, šoferu jednog autobusa. To je ustvari račun za prevoz dobrovoljaca
12 na putu od Beograda do Zvornika i vozač autobusa ispostavlja privremenoj vladi u
13 Zvorniku račun za naplatu svoje usluge prevoza tih dobrovoljaca.

14 P: Hvala. Sledeća stvar o kojoj želim da govorim je jedan presretnuti
15 razgovor i mislim da ste ga već identifikovali. Odnosno, već ste Vi
16 identifikovali tri posebna izvoda o kojima želite da razgovarate, a u vezi s
17 ovim. Na ovome je datum 15. maj 1992. godine i uključuje osobe koje se zovu
18 Legija, Arkan i još jedna druga neidentifikovana individua.

19 O: Da. To je jedan jako dugačak razgovor u kojem Legija, kao što smo
20 videli, koji je bio jedan od Arkanovih komandanata, komandant određenog segmenta
21 Arkanovih snaga, zove centar za obuku u Erdutu, izveštavajući o onome šta je
22 radio na Ilidži i dalje. Kasnije razgovara sa samim Arkanom, opet opisujući
23 svoju saradnju sa Kriznim štabom Ilidža.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Možete li reći Sudskom veću i Odbrani gde počinjemo sada kada čitamo
2 ovaj prvi izvod?

3 O: Da. Mislim da to počinje na strani 4... da, počinje na strani 4 prevoda
4 i tu imamo tri izvoda. Znači, biće malo komplikovano. Znači, imamo stranu 7 i
5 kasnije stranu 13.

6 P: Pa da počnemo sa tim prvim delom.

7 [Sluša se presretnuti razgovor]

8 "Legija: I to nije prošlo pored toga. Mi smo ovde došli i sve smo
9 počeli da organizujemo na svoju ruku, razumeš.

10 Nepoznati govornik: Da, da.

11 Legija: On nas ovde nije spojio sa nikim /sic/. Ja sam se sam ovde
12 spojio sa tim nekim Kriznim štabom tu u Ilidži i sve organizovô, i kasarne i
13 mobilizaciju i obuku. A juče kad je bio ovaj napad, juče su pali prvi mrtvi i
14 ranjeni, to je bilo komplet s obzirom g... dezorganizacija i nedisciplina.

15 Nepoznati govornik: Da, da. Recite mi, ko drži Ilidžu sad?

16 Legija: Pa, Ilidžu drže još ovi naši.

17 Nepoznati govornik: Naši, a?

18 Legija: Da.

19 Nepoznati govornik: A vid'te -"

20 G. HANNIS: [simultani prevod]

21 P: Imate li neki komentar u vezi sa ovim izvodom?

22 O: Samo to da se povezao sa Kriznim štabom na Ilidži, kao što vidimo iz
23
24
25
26
27
28
29
30

1 niza razgovora, a biće ih još koji će pokazati koliki je bio obim njegove
2 saradnje sa Kriznim štabom.

3 P: A sa kojom jedinicom je bio tada povezan?

4 O: Sa Arkanovom Srpskom dobrovoljačkom gardom.

5 P: Drugi segment počinje na engleskom, na kojoj strani?

6 O: Sedam.

7 P: Možete li usmeriti doktora /?gospodina/ Krajišnika na odgovarajuće,
8 ili otprilike odgovarajuće mesto na papiru na B/H/S verziji?

9 O: Žalim, nemam ga ovde u ovom primerku obeleženog, pošto sam upravo
10 dobila ovaj primerak. Na kraju je 03290472, pa do vrha sledeće strane, 0573,
11 itd.

12 P: Sada ćemo to pustiti.

13 [Sluša se presretnuti razgovor]

14 "Legija: Pa možeš da zamisliš kad su nam u... usred... usred borbe tamo ovi
15 seljaci, ukradu nam kola, naša kola i pobegnu.

16 Nepoznati govornik: Šta su uradili?

17 Legija: Uzeli nam naša kola koja smo dobili tu od nekog kriznog štaba,
18 razumeš.

19 Nepoznati govornik: Uzeli?"

20 GĐA SVEDOK:[simultani prevod] Dakle, Arkanovi vojnici su uzeli auto od
21 Kriznog štaba Ilidža.

22 G. HANNIS: [simultani prevod]

23 P: A sledeći segment?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Verujem da je to strana 13... 13 u prevodu. Počinje na 039... /u
2 engleskom transkriptu: "03290476"/ na B/H/S-u, šesta kućica s vrha.
3 [Sluša se presretnuti razgovor]
4 "Legija: Aha. Druga je stvar, ja sam se ovde u Ilidži - mi smo baš u
5 Ilidži - povezao sam se tu sa -
6 Željko RAŽNATOVIĆ: Pričaj jače, ne čujem te.
7 Legija: Povezao sam se tu s nekim, sa njihovim kriznim štabom.
8 Željko RAŽNATOVIĆ: Aha.
9 Legija: I onda sam tu morô da... da podelim taj njihov krizni štab, jer
10 oni su se guzili neki političari, neki... šta ja znam tu, ratnici, pa sam ja onda
11 taj vojni štab prebacio kod nas tamo.
12 Željko RAŽNATOVIĆ: Aha.
13 Legija: I organizovô sam mobilizaciju i napravio dve kasarne i počeo
14 obuku i sve.
15 Željko RAZNATOVIĆ: Aha.
16 Legija: I sve je dobro išlo -"
17 GĐA SVEDOK: [simultani prevod] Znači, on ovde, tj. Legija ovde izveštava
18 Željka Ražnatovića Arkana da se povezao sa Kriznim štabom u Ilidži. I onda
19 vidimo iz njegovog opisa Kriznog štaba način na koji su neki krizni štabovi
20 objedinjavali političke i vojne funkcije, pošto on kaže da je morao da razdvoji
21 Krizni štab. Neki su bili političari, a neki su bili ratnici. I on je "prebacio
22 vojnu komandu na nas". A ja mislim da to znači da je u Kriznom štabu bilo
23 amatera, da je on morao da napravi jednu distinkciju, odnosno podelu rada između
24 političkih i vojnih struktura. Kao vojno lice, on je bio taj koji je ustrojio
25 vojnu komandu.
26
27
28
29
30

1 G. HANNIS: [simultani prevod] Vaša visosti, sad ću početi sa novim
2 odeljkom, ne znam da li ima bilo kojih drugih administrativnih pitanja koje ste
3 hteli da raščistite u okviru ovih poslednjih tri minuta. Ali bilo bi sad dobro
4 da ja prekinem.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja nemam nikakvih administrativnih
6 pitanja o kojima sam mislio da bi trebalo da se razgovara, ali ne bih imao ništa
7 protiv da i ranije prekinemo pošto, koliko ja znam, gospodin Petrov neće biti
8 raspoloživ posle dva sata.

9 [Pretresno veće i sekretar se savetuju]

10 G. STEWART: [simultani prevod] Da li to znači da bismo mogli da rešimo
11 ovo pitanje danas? Jer svaki dan koji prolazi dovodi do praktičnih teškoća, i to
12 pre nego što gospodin Krajišnik napusti ovu zgradu.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa sad, ne znam da li će to biti baš pre
14 nego što on napusti ovu zgradu, to je /?drugo/ pitanje. A ja sad odmah mogu da
15 vam budem na raspolaganju da kratko razgovaramo o tome. Takođe, shvatio sam..
16 odnosno, nisam /?pogrešno sam/ shvatio da je gospodin Petrov rekao da ima
17 sastanak u 14.00h i stoga neće više moći da bude s nama. Naravno da imamo neke
18 informacije.

19 Gospodine Hannis, možda bi bilo.. dobro, mislim da nam sada više ne
20 trebate da bismo rešili ovo pitanje. Ako nemate ništa protiv, ja ću o tome
21 razgovarati s gospodinom Stewartom.

22 G. HANNIS: [simultani prevod] Nemam apsolutno ništa protiv.

23 G. STEWART: [simultani prevod] Rekao sam gospodinu Hannisu o čemu se
24 radi i Optužba ne smatra da je to neka misterija koju ja nisam sa njima podelio.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. Da vidimo da li možemo da rešimo
2 pitanje.

3 Ali ovo nije uopšte nešto što se Vas tiče, gospođo Hanson, pa bih hteo
4 da Vam dam ista uputstva koja sam Vam dao juče, tj. da o svom iskazu ne
5 razgovarate, niti o onom koji ste već dali, niti o onom koji ćete još dati,
6 uopšte ni sa kim. Da li znate koliko će to još otprilike trajati? Trebalo bi da
7 traje do sledeće nedelje, negde utorak. I onda ćemo Vas, naravno, videti sutra
8 ujutro u 9.00h u istoj ovoj sudnici.

9 Što se tiče ovog suđenja i ovog svedoka, zaključujemo sada do 9.00 sati,
10 sudnica II sutra.

11 ...Sednica završena u 13.43h.

12 Nastavak zakazan za četvrtak,

13 03.03.2005., u 9.00h.

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30